

ELOFIZETES

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.

VEDÉKEN:
 Egy évre 26 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.

Ryiltár petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szerda, július 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- Hirtelen finálé.
- Aradváros közvilágítása.
- Váratlan szünet.
- Milliomos fluk züllése.
- Véres botrány a hercegprímás nyaralójában.
- Elmeegógyintézetbe internált váltóhamisító.
- A munkapárt győzelme Hunyad megyében.
- Katasztrófa előtt a vidéki színészet?
- Nincs kompromisszum

Szárnyaszegetten.

Arad, július 4.

A képviselőház appropriációs vitája ma egészen váratlanul véget ért. Az ellenzék az ülés végén, egy rövid vakáció ellenértékéül töröltette összes szónokait s a nagy garral indult vita ilyenképen általános unalom és részvétlenség közepette kimúlt. A közvélemény nem zárkozhatik el annak a világos felismerése elől, hogy az ellenzék, a véderővita előcsatározásában határozott vereség érte. Hiszen csak alig néhány napja hallottuk Justh Gyula fenyegetéseit, melyekben egy hetekig elhuzódó vitát helyezett kilátásba a felhatalmazási javaslatnál. A végén azután elmondottak néhány vérszegény és semmitmondó beszédet s a diskusziót néhány napi vitázás után lezárták.

Az ország érdekében csak örvendetes, hogy immár a véderőjavaslatok tárgyalásának teljesen szabad az útja. A képviselőház a jövő hét szerdáján megkezdi a véderővitát és pedig olyan kedvező auspiciumok között, hogy a

javaslatok sorsa iránt kétség alig lehet. Már ma kétségtelen, hogy az ellenzék véderő vitája éppen olyan kevés rezonanciát fog találni az országban, mint aminő részvétlenség kísérte az appropriációs vitát.

Nyilvánvaló, hogy a közvélemény erkölcsi támogatásának teljes hiányát az ellenzék is érzi és erre vezethető vissza, hogy ellenzéki képviselők minden harci kedv nélkül szárnyaszegetten készülnek a nyári tárgyalásra. A többség nemcsak mint harcrakész, de mint kitűnően fegyelmezett hadsereg megy az ütközetbe és mi sem jellemzi jobban a nemzeti munkapárt harci kedvét, mint az, hogy a párt tagjai közül sokan valósággal zúgolódtak a rövid vakáció megadása miatt.

Azonban egy új kompromisszumot is kezdenek emlegetni főleg ellenzéki oldalról.

Ennek a kompromisszumnak tartalma az volna, hogy a Justh-párt nem obstruálná meg az új védőtörvényt, ha a kormány kilátásba helyezi, hogy a katonai javaslatok le-tárgyalása után előterjeszti nyomban a választói jog reformjára vonatkozó törvényjavaslatot.

Ez tudniillik a Justh-párt legujabb mentsvára, fogantyúja és tengelye egész politikai működésének, mint régebben a magyar vezényszó, utóbb bankkérdés, a függetlenségi kormány, stb., stb. Most a radikális választói jogban rejlik az üdvösség, amelynek minden más érdeket alárendelni kész.

Szegény Justh Gyula hirdette a vészes obstrukciót — amilyen még sohase volt! — a költségvetés utolsó tárcáinál, azután az appropriációnál, de leginkább a katonai javaslatoknál. Most pedig ő is, pártja is, (de főképpen a pártja) azt szeretné, hogyha megmenthetné legalább a tisztaság lát-szatot, a veszett fejszének legalább a nyelét, vagyis a — kompromisszumot.

A kormányelnök erre azt mondja: — Jó, jó, én mindenesetre szívesen látom, ha az ellenzék nem obstruál. De paktumot nem kötök, vagyis semmi irányban nem kötelezem le magamat az ellenzékkel szemben, hanem amit mondtam, megmondtam s megmondom újra szívesen, ha a már tett nyilatkozatok ismétlésével le tudom szerelni az obstrukciót és siettetni tudom a katonai javaslatok elintézését s ezzel normális politikai viszonyoknak alakulását. Mert én elvégre is komolyan akarom a választási reformot, tehát könnyen mondhatom újra akárhányszor, hogy igenis akarom. De hozzáteszem mindig, hogy ezt a törvényt hebehurgyán nem szabad megcsinálni. Az új választójogi törvény igen alapos megfontolást, óvatosságot és körültekintést kíván. De föltétlenül meg akarjuk alkotni: ehhez nem férhet kétség...

Ilyen és ehhez hasonló nyilatkozatot már ismételt hallottunk Hé-derváry Károly gróf szájából s ha a Justh párton az volna a föltétele a katonai javaslatok sima elintézésének,

Az elkésett ötlet.

Irtá: Pogány Bela.

— Bolondokat beszéltek — mondták az emberek Galileában, amikor a Názárethi születését hírül vitték.

Még azt csak elhitték, hogy a születés égi jelek között történt, de hogy az anya sehogysa tudta megmagyarázni a gyermek eredetét, — ez különösnek tetszett.

— Lehet — mondogatták — a némbor beakarta csapni a jámbor ácsot és legendát költött. Ti pedig butaságokban mellője szegődtek hazudni. Talán szerencséje is, mert az ács kikészítetné a bőrét, amiért megcsalta.

Igy bántotta mindenki a szende, szépséges Mária-t, aki nem látta fölmagasztosult halovány arcát, tüzelő, ihletett szemét. Akik azonban onnan jöttek az áldott jászol mellől, szent megadással dicsérték őt és szakálukat simogatva ismételtgették:

— Mondjuk, nézzétek, megszületett a Megváltó.

Akadott egy ember, mesterségére mészáros, aki azonban miután lemosta magát a teheneknek vérére és taglóját nyugovóra küldte, szívesen foglalkozott böles dolgokkal.

Akkor — az írásokból olvashatjuk — nem csupán miniszteri fogalmazók a kultusz-

miniszteriumból írták a verseket, operett szövegeket és társadalmi színműveket — foglalkozott tehát Simon mészáros is az ilyesféle írásokkal. Nem volt ugyan elegendő ideje a nagyobb kompozícióju, terjedelmesebb írásművek elkészítésére; amit azonban még is írt, az szépen, zengő nyelven, színesen, zamatosan volt megalkotva és csengő rimeket sem felejtett hozzájuk kovásolni. Csak hogy minden, amit írt, felette különös volt. Különösen istentelen. Aki olvasta a rejongó zsidók közül, nem értette, és ha értette, nem tetszett. Egyet azonban nem lehetett tőle megtagadni: költő volt.

Megérezte-e, ami szép volt, nem lehet tudni. Zsidó nyelven szavalta a nép közt a görög és római verseket; amelyek az idegen istenek dicséretére irattak. A népnek tetszetek ezek a gyönyörű históriák, kedvesek voltak az erős, vidám és emberi tulajdonságokkal bíró istenek. Az írástudók ellenben a fejüket rázták:

— Ez a fickó ostoba és mégis félelmetes.

Vitájuk is gyakran akadt. Simon mészáros-sal. Ilyenkor ő haragosan mondta:

— Nekem mindegy, akárkinek az istene. Ha szépet mondanak róla, az tetszik nekem. Ha a népnek is tetszik, csak annyit jelent hogy amit elmeséltem nekik, az szép volt.

Egy időtől kezdve azonban filozofálni kezdett Simon mészáros. Akármit kérdeztek tőle,

görög böles mondásokkal felelt. Ez már semmiképen sem tetszett a zsidó írástudóknak.

Igy történt, amikor azt mondták, hogy a Názárethi, aki most születet, Isten — ő nagyot kacagott:

— Istennek lenni, az is valami? Hiszen én is Isten vagyok. Meg te is. Igaz, hogy ő is. Valamennyiünkben él az Isten. Szamárság, hogy külön testbe szorult volna be az isteni erő.

És kiabált, kifutott az átriumból a hirhozó zsidókat. Azok pedig mondták:

— Itt van a kutya elásva; Simon írta a legjobb költeményeket, ő volt a legékesebb beszédű hazudó, most a maga dicsőségét félti a gyermek Istenről.

Simon azonban nem törődött velük. Kiment, mint rendesen, a piacra, leült egy kőre és szavalt. Homérosz-verset, Aeneasz-t, vagy más idegen írásokat. A nép körülállta és nem esett Mária gögicselő, sikongó gyermekéhez az írástudók.

Simon mészáros vénülni kezdett. Az üzlet jól ment, hát eladta. Neki volt, amiből éljen. De növekedett a gyermek, a Mária leányasz-szony fia is. Fölserdült, kíváncsian, éhesen lesték, mi lesz belőle, legyűri-e az öreg őszülő Simont?

Simon maga is megijedt, bár tudta, hogy amit ő hirdet, sokkal hatásosabb, mint a má-

Nápernyők óriási választékban, fekete félselyem ernyők 1.95.

Versenyen kívül árak!

Selyem tafet-szoknya minden színben 5.50
Moire selyem-szoknya fekete is ... 3.90
Mosó alsószoknyák minden színben ... 1.60
Reformfűzők legújabb szabás ... 3.50

Nyári keztyük 20 krajcártól feljebb.

Remek szép réz karnis I 75 a kirakatban
latható. Vitrage rud 15, 18, 25 krajcár.

Csipke maradékok félárban.

Fehér, fekete, krém, drapp csipkék és
betétek 50% árleszállítással kiarusítva,
amíg ezen készlet tart. — Megtekinthető
vételenyszer nélkül.

150 drb. blouse érkezett! reklám ára 1.45. Szabad-
ság-téri oldalon levő kirakatban megtekinthető.

... Remek szép férfi ...
nyakkendők és férfi
ingek nagy választékban. ...

Kérem a kirakatokat
... megtekinteni! ...

Női ingek, corsettek, nadrágok és szok-
nyák chiffonból és batisztból nagy választékban.

Csipkeszövetek 30 krajcártól
feljebb nagy választékban. :

HOFFMANN SÁNDOR ARADON, SZÍNHÁZ-ÉPÜLET.

Fehér himzett batisztok 45 krajcártól fel-
jebb remek mintákban. 1901

Csipkefüggönyök aj-
tóra és ablakra 35
krajcártól kezdve.

Kérem a kirakatokat
... megtekinteni! ...

Legújabb! Marquissette grenadin minden színben 90 krajcár.

Radó Gyula

≡ új divatháza ≡

!! Arad, Andrásy-tér !!
!! Weitzer-utca sarkán !!

Gyászruhák és gyászblusok.

⚡ ⚡ Rendkívül nagy választékban. ⚡ ⚡

Szabott árak!

Elismert legjobb szabású divatblusok.

Pongyolák, jupponok,
Készluster és vászoncostümök,
Kész batist ruhák,
Luster-, selyem- és gummi-
köpenyegek,
Női divat aljak

ELOFIZETES

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.

VEHÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.

Ryáltár petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 867.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szerda, július 5.

Mai számunk főbb közleményei:

- Hirtelen finálé.
- Aradváros közvilágítása.
- Váratlan szünet.
- Milliomos fluk züllése.
- Véres botrány a hercegprímás nyaralójában.
- Elmeegógyintézetbe internált váltóhamisító.
- A munkapárt győzelme Hunyad megyében.
- Katasztrófa előtt a vidéki színészet?
- Nincs kompromisszum

Szárnyaszegetten.

Arad, július 4.

A képviselőház appropriációs vitája ma egészen váratlanul véget ért. Az ellenzék az ülés végén, egy rövid vakáció ellenértékéül töröltette összes szónokait s a nagy garral indult vita ilyenképen általános unalom és részvétlenség közepette kimúlt. A közvélemény nem zárkozhatik el annak a világos felismerése elől, hogy az ellenzék, a véderővita előcsatározásában határozott vereség érte. Hiszen csak alig néhány napja hallottuk Justh Gyula fenyegetéseit, melyekben egy hetekig elhúzódó vitát helyeztet kilátásba a felhatalmazási javaslatnál. A végén azután elmondottak néhány vérszegény és semmitmondó beszédet s a diskusziót néhány napi vitázás után lezárták.

Az ország érdekében csak örvendetes, hogy immár a véderőjavaslatok tárgyalásának teljesen szabad az útja. A képviselőház a jövő hét szerdáján megkezdi a véderővitát és pedig olyan kedvező auspiciumok között, hogy a

javaslatok sorsa iránt kétség alig lehet. Már ma kétségtelen, hogy az ellenzék véderő vitája éppen olyan kevés rezonanciát fog találni az országban, mint aminő részvétlenség kísérte az appropriációs vitát.

Nyilvánvaló, hogy a közvélemény erkölcsi támogatásának teljes hiányát az ellenzék is érzi és erre vezethető vissza, hogy ellenzéki képviselők minden harci kedv nélkül szárnyaszegetten készülnek a nyári tárgyalásra. A többség nemcsak mint harcrakész, de mint kitűnően fegyelmezett hadsereg megy az ütközetbe és mi sem jellemzi jobban a nemzeti munkapárt harci kedvét, mint az, hogy a párt tagjai közül sokan valósággal zúgolódtak a rövid vakáció megadása miatt.

Azonban egy új kompromisszumot is kezdenek emlegetni főleg ellenzéki oldalról.

Ennek a kompromisszumnak tartalma az volna, hogy a Justh-párt nem obstruálná meg az új védőtörvényt, ha a kormány kilátásba helyezi, hogy a katonai javaslatok leterjesztése után előterjeszti nyomban a választói jog reformjára vonatkozó törvényjavaslatot.

Ez tudniillik a Justh-párt legujabb mentsvára, fogantyúja és tengelye egész politikai működésének, mint régebben a magyar vezényszó, utóbb bankkérdés, a függetlenségi kormány, stb., stb. Most a radikális választói jogban rejlik az üdvösség, amelynek minden más érdeket alárendelni kész.

Szegény Justh Gyula hirdette a vészes obstrukciót — amilyen még sohase volt! — a költségvetés utolsó tárcáinál, azután az appropriációnál, de leginkább a katonai javaslatoknál. Most pedig ő is, pártja is, (de főképpen a pártja) azt szeretné, hogyha megmenthetné legalább a tisztos láttszatot, a veszett fejszének legalább a nyelét, vagyis a — kompromisszumot.

A kormányelnök erre azt mondja: — Jó, jó, én mindenesetre szívesen látom, ha az ellenzék nem obstruál. De paktumot nem kötök, vagyis semmi irányban nem kötelezem le magamat az ellenzékkel szemben, hanem amit mondtam, megmondtam s megmondom újra szívesen, ha a már tett nyilatkozatok ismétlésével le tudom szerelni az obstrukciót és siettetni tudom a katonai javaslatok elintézését s ezzel normális politikai viszonyoknak alakulását. Mert én elvégre is komolyan akarom a választási reformot, tehát könnyen mondhatom újra akárhányszor, hogy igenis akarom. De hozzáteszem mindig, hogy ezt a törvényt hebehurgyán nem szabad megcsinálni. Az új választójogi törvény igen alapos megfontolást, óvatosságot és körültekintést kíván. De föltétlenül meg akarjuk alkotni: ehhez nem férhet kétség...

Ilyen és ehhez hasonló nyilatkozatot már ismételt hallottunk Héderváry Károly gróf szájából s ha a Justh párton az volna a föltétele a katonai javaslatok sima elintézésének,

Az elkésett ötlet.

Irtta: Pogány Bela.

— Bolondokat beszéltek — mondták az emberek Galileában, amikor a Názárethi születését hírül vitték.

Még azt csak elhitték, hogy a születés égi jelek között történt, de hogy az anya sehogyan sem tudta megmagyarázni a gyermek eredetét, — ez különösnek tetszett.

— Lehet — mondogatták — a némbor beakarta csapni a jámbor ácsot és legendát költött. Ti pedig butaságokban mellőzve szegődtek hazudni. Talán szerencséje is, mert az ács kikészítetné a bőrét, amiért megcsalta.

Igy bántotta mindenki a szende, szépséges Mária, aki nem látta fölmagasztosult halovány arcát, tüzelő, ihletett szeméit. Akik azonban onnan jöttek az áldott jászól mellől, szent megadással dicsérték őt és szakálcukat simogatva ismételtgették:

— Mondjuk, nézzétek, megszületett a Megváltó.

Akad egy ember, mesterségére mészáros, aki azonban miután lemosta magáról a teheneknek vérének és taglóját nyugovóra küldte, szívesen foglalkozott böles dolgokkal.

Akkor — az írásokból olvashatjuk — nem csupán miniszteri fogalmazók a kultusz-

miniszteriumból írták a verseket, operett szövegeket és társadalmi színműveket — foglalkozott tehát Simon mészáros is az ilyesféle írásokkal. Nem volt ugyan elegendő ideje a nagyobb kompozícióju, terjedelmesebb írásművek elkészítésére; amit azonban még is írt, az szépen, zengő nyelven, színesen, zamatosan volt megalkotva és csengő rimeket sem felejtett hozzájuk kovásolni. Csakhogy minden, amit írt, felette különös volt. Különösen istentelen. Aki olvasta a rejongó zsidók közül, nem értette, és ha értette, nem tetszett. Egyet azonban nem lehetett tőle megtagadni: költő volt.

Megérezte-e, ami szép volt, nem lehet tudni. Zsidó nyelven szavalta a nép közt a görög és római verseket, amelyek az idegen istenek dicséretére irattak. A népnek tetszetek ezek a gyönyörű históriák, kedvesek voltak az erős, vidám és emberi tulajdonságokkal bíró istenek. Az írástudók ellenben a fejüket rázták:

— Ez a fickó ostoba és mégis félelmetes. Vitájuk is gyakran akadt. Simon mészárosal. Ilyenkor ő haragosan mondta:

— Nekem mindegy, akárkinek az istene. Ha szépet mondanak róla, az tetszik nekem. Ha a népnek is tetszik, csak annyit jelent hogy amit elmeséltem nekik, az szép volt.

Egy időtől kezdve azonban filozofálni kezdett Simon mészáros. Akármit kérdeztek tőle,

görög böles mondásokkal felelt. Ez már semmiképpen sem tetszett a zsidó írástudóknak.

Igy történt, amikor azt mondták, hogy a Názárethi, aki most születet, Isten — ő nagyot kacagott:

— Istennek lenni, az is valami? Hiszen én is Isten vagyok. Meg te is. Igaz, hogy ő is. Valamennyiünkben él az Isten. Szamárság, hogy külön testbe szorult volna be az isteni erő.

És kiabált, kiütte az átriumból a hirtozó zsidókat. Azok pedig mondták:

— Itt van a kutya elásva; Simon írta a legjobb költeményeket, ő volt a legékesebb beszédű hazudó, most a maga dicsőségét félti a gyermek Istenől.

Simon azonban nem törődött velük. Kiment, mint rendesen, a piacra, leült egy kőre és szavalt. Homérosz-verseket, Aeneasz-t, vagy más idegen írásokat. A nép körülállta és nem esett Mária gögicselő, sikongó gyermekéhez az írástudók.

Simon mészáros vénülni kezdett. Az üzlet jól ment, hát eladta. Neki volt, amiből éljen. De növekedett a gyermek, a Mária leányaszszony fia is. Fölserdült, kíváncsian, éhesen lesték, mi lesz belőle, legyűr-e az öreg őszülő Simont?

Simon maga is megijedt, bár tudta, hogy amit ő hirdet, sokkal hatásosabb, mint a má-

hogy a miniszterelnök tegyen új hitvallást arról, amit már sokszor programjával vallott: akkor azt kell hinnünk, hogy ezen az áron a Justh-párt nyilván könnyen eljuthat a kompromisszum föltételeihez.

Hirtelen finále.

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás

Budapest, július 4

A képviselőház mai ülésén váratlanul véget ért az appropriációs vita. Az ellenzéki képviselők, a kik szólásra voltak még föliratkozva, sorra letöröltették a nevüket. A pártok vezetői ugyanis megegyeztek a kormánnyal, hogy a Ház holnap kisebb javaslatokat intéz el, azután szünetet tart a jövő hét szerdájáig, a mikor megkezdődik a katonai javaslatok tárgyalását.

Solymossy Ödön báró az ülés elején betejestette a véderő bizottság és a pénzügyi-bizottság jelentését az új véderő-javaslatról. A betejestést a munkapárt zajos éljenzéssel fogadta.

A napirendre az appropriáció tárgyalása volt kitűzve.

Mádi-Kovács János a mai ülés első szónoka azzal kezdte beszédét, hogy a munkapárt nagyon örül a katonai terhek emelésének, azért fogadta oly nagy éljenzéssel az imént a véderő-bizottság jelentését. A munkapárt csak annak örül, ha a nemzetre új terheket róhat.

Szilassy Zoltán: Micsoda beszéd ez? (Zaj.)

Mádi-Kovács János: A dohány és a szesz árának emelése azt bizonyítja, hogy az új terhek nagy részét a szegény emberek vállaira akarják róni. E mellett azonban nem akarnak jogokat adni a népnek. A katonai terheket csak az új parlament volna jogosult megszavazni, a melyben azoknak is szavuk lesz, a kik az új terheket viselik. A javaslatot nem szavazza meg.

Bujanovics Gyula a 20 koronás szeszadó-pótlék életbeléptetése ügyében szólal föl. A magyar szeszipar érdeke megköveteli, hogy Ausztria szeszgyártási kontingense csökkentessék, mert másként nem lehet megakadályozni azt, hogy Ausztriából, a hol egy koronával olcsóbb a szesz literje, nagymennyiségű osztrák szeszt csempészenek át az országba.

Batthyány Tivadar gróf hozzájárul Bujanovics fejtegetéséhez, és ezekkel kapcsolatban megemlíti, hogy dohányt és szivart csempészenek át Ausztriából; ez ellen csak úgy lehet védekezni, ha az ország határain kitűnő gyárterményeket árusítanak. Pártolja a koreszmáknak vasárnapokon át való zárvatartását. Majd hosz-

siké. És jobban az emberi természetben rejtőzik mindennek a forrása, amit ő tanít.

Simon haragosan és valósággal sirva ment haza egy este.

— Buták ezek, — mondotta — nem kell ezeknek okos szó. Nem hallgatnak többé rám. Ifjú beszédek kellenének, tüzes bolond és zagyva költemények, nem pedig a meglevő dolgok eredetének magyarázata. Ezek elhiszik, hogy a gyermek úgy Isten kegyelméből jutott a názáreti bölcsőbe, mert ez szép. És nem hiszik el, hogy két szerelmes szem egybeolvadása okvetlenül szükséges ahhoz, hogy új élet ébredjen. Pedig minden gyermek születése előtt ők maguk cselekszik.

Mondta és kutatni kezdte a Názáret titkait. A Názáreti titkai pedig nagyon különösek voltak. Volt neki többek között négy öt fiatalembere, akik tetteit és beszédeit szorgalmasan lemásolták.

— Ah — ütött fejére Simon mester — én is állítok skriblereket és én tudom, hogy amiket én beszélek, azok szóról-szóra le fogják írni. Mafütyülnek rá, évtizedek múlva azonban úgy fogják falni az írásaimat, mint ama fiatalát ma.

Hazament és magához rendelte Jochanánt és Demetrit. Megparancsolta, hogy mindennap megjelenjenek jó íróeszközökkel a fórumon.

Estére meghallotta, hogy a Názáretit keresztire feszítették.

szasan fejtegeti a külső és belső politikai helyzetet; foglalja össze a balkáni bonyodalmakkal. Szóvá teszi Bosznia és Hercegovina államjogi helyzetét; az erre vonatkozó törvényjavaslatot szinte még a véderő reformja előtt kellene tárgyalni a Háznak.

Elnök tíz percre felfüggeszti és a szünet után újra megnyitja az ülést.

Batthyány Tivadar gróf a kormány iránti bizalmatlanságát első sorban a külügyi kérdésekben tanúsított magatartásával okolja meg, azután a véderőjavaslatokat bírálja hosszasan. A véderőreformmal kapcsolatosan véglegesen megoldandónak tartja az altiszti képzés ügyét. A pénzügyminiszter azt mondta nemrégiben, hogy a hadügyi többletköltségek minden megvárakoztatás nélkül beilleszthetők mai költségvetésünkben; a pénzügyminiszter mégis folytonosan újabb jövedelmek fokozására törekszik. Kérdezi, mire fogja a pénzügyminiszter fordítani az újabb jövedelmeket. A progresszív adórendszer behozatalát sürgeti. Határozati javaslatot nyújtott be, hogy a statisztikai hivatal létszámát szaporítsák annyira, hogy a választási reformhoz szükséges népszámlálási adatok földolgozásával a hivatal még e nyáron elkészülhessen. A javaslatot nem fogadja el.

Elnök, minthogy több szónok nem jelentkezett, a vitát berekesztette.

Lukács László pénzügyminiszter elsőbbsen Décsy Zoltánnak azt válaszolta, hogy a bevétel stagnációjának oka az, hogy a szeszadó-bevételek kénytelenek voltak leszállítani. A határon a szeszforgalmat szigorúbban fogja ellenőriztetni és ezért szükség van a pénzügyörök szaporítására. A jövedelmek szaporítása szociális és kulturális szükségletek kielégítésére szükséges. A véderő-reform költségeit szabatosan állapították meg, azokon túlmenő kötelezettséget a kormány nem vállalt. Kéri a javaslat elfogadását. (Helyeslés és éljenzés jobbról.)

Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter törvényjavaslatot nyújt be mezőgazdasági ügyeknek a törvényhatóságok útján való intézéséről és a vízjogi törvény módosításáról.

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti és a szünet után javaslatára a Ház a holnapi ülésre az appropriációs javaslat folytatálagos tárgyalását és több vicinális javaslatot tűzött napirendre.

Az ülés vége negyed három óraker.

Holló Lajos mandátuma. A Kuria második választási tanácsa, mint ismeretes, májusban napokig tárgyalta Holló Lajos dr. Justh párti képviselő, kiskunfélegyházi mandátuma ellen be nyújtott petíciót, a melyben a kisebbségben maradt munkapárt a választást etetés-ítetés miatt kérte érvénytelennek kimondani. A Kuria az elmúlt hónap tizedikére tüzte ki az ítélet kihirdetését, mivel azonban időközben a kérvényezők petíciójukat visszavonták, az eljá-

— Messiás volt — mondta ekkor — nem esoda, hogy elbánnak vele. Messiások nem szoktak olyanokat mondani, ami mindenkinek tetszik. Mégis csak jó, hogy engem nem értenek. Nem ültetnek ugyan számárhátra, nem teregetnek elem ugyan virágszönyeget, de ecettel sem itatnak és szögeket sem vernek a tenyerembe.

Fél óra múlva Pilátus ismét mosta a kezét Simon mészárosért.

— Oh ez az ősz ember — mondogatta — aki oly sok szépet tudott valaha mesélni. De azért megkövezésre ítélte.

Simonnak furesán tetszett a dolog. Az egyik katonát kérdezte:

— Hát mit vétettem én?

— Uram, mondd, lehet-e tudni, miket beszélsz te? Lehet-e tudni, hogy nincsenek e közöttünk, akik megértik a te szavaidat és ellenszegülésre, pogánykodásra készek?

Belátva, hogy nincs segedelem, most már csak azon sopánkodott Simon mészáros, hogy mért nem egy nappal előbb fogadta fel az íródeákokat.

Hajnamban agyonkövezték és Simon mészáros abban a tudatban halt meg, hogy ő lett volna a nagyobbik Messiás, ha a Názáretit megelőzi az íródeákok szerződésében.

Igy Jochanán és Demetri csak a halálát jegyezheték föl.

rást megszüntette s a kérvényezőket összesen harmincegyezernyolcszáz korona perköltségben marasztalta el. Az ellenpárt a mai napon újabb petíciót nyújtott be, amelyben három, abszolút érvénytelenségi ok alapján kéri Holló Lajos megválasztását érvénytelennek kimondani.

Váratlan szünet.

— A katonai javaslatok tárgyalása. —

Távirati tudósítás.

Budapest, július 4.

A képviselőház ma befejezte az appropriációs javaslat általános tárgyalását, holnap még ülést tart, a jövő héten szerdáig szünet lesz és azután megkezdődik a Ház a katonai javaslatok tárgyalását.

Ennek a meglepően nevezetes fordulatnak az előzmények ezek:

Az appropriációs javaslat tárgyalása elejétől fogva meglehetősen lanyhán ment. A munkapárt az első naptól kezdve nagyszámban jelent meg, az ellenzéknek azonban alig néhány tagja jött el az ülésre. Kabós Ferenc, a képviselőház alelnöke több ellenzéki képviselővel való beszélgetése után ma arra a meggyőződésre jutott, hogy az appropriáció gyors elintézésének nem volna nagyobb akadálya és legföljebb azon mulnék a dolog, hogy mennyi szünetet adhat a kormány a Háznak. Kabós beszélt Berzeviczy Albert elnökkel, a ki örömmel fogadta a hírt és készséggel vállalkozott a fegyverszünet megkötésére, illetve a szünet ki- eszközzésére. Értésítették a dolgról Héderváry Károly gróf miniszterelnököt is, a kinek kisebb szünet ellen semmi kifogása sem volt, de nagyobb szünet ellen már előzetesen határozottan tiltakozott és kikötötte, hogy legkésőbb a jövő szerdán megkezdhesse a Ház a véderőreform tárgyalását.

Kabós Ferenc és Berzeviczy Albert érintkezésbe léptek a Justh párt szerepvivő tagjaival és különösen Batthyány Tivadar gróffal beszéltek hosszasan. Az ellenzékieknek az volt a kívánságuk, hogy a szünet legalább tíz napig tartson az aratás miatt és hogy csak e hónap tizenhetedikén kezdje meg a Ház a katonai tárgyalást. A miniszterelnök föntartotta abbéli elhatározását, hogy szünetet csak a jövő szerdáig lehet adni. Újabb tanácskozás indult meg a Justh párt és az elnökség között, mire Justhék Justh Gyulával a jegyzői szobában gyűltek össze tanácskozásra.

A bizalmas értekezleten néhányan ellenezték a vita megszakítását, de a többség azon az állásponton volt, hogy a szünetre szükség van. Justh Gyula beszélt az értekezlet után Berzeviczy Albert elnökkel és az újabb tárgyalás során sikerült arra a megállapodásra jutni, hogy az ellenzéki szónokok letörlik nevüket a föliratkozottak sorából, még ma berekesztik a vitát, holnap kisebb javaslatokat tárgyal a Ház és a jövő hét szerdájáig szünete lesz a Háznak.

A megállapodást azonnal végrehajtották. Batthyány Tivadar gróf beszéde alatt az ellenzéki képviselők letörölték nevüket a tábláról, és a Ház elnöke a vitát bezárta. Lukács László pénzügyminiszter válaszolt azután az ellenzéki felszólalásokra.

A munkapárti képviselőknek sehogyan sem tetszett a szünetről való tárgyalás és a folyosón élénken tiltakoztak a szünet ellen és nagy harci készséggel sürgették a vita folytatását, illetve a katonai javaslatoknak sürgős napirendre tűzését. Kabós Ferenc alelnök nyugtatta meg a türelmetlenkedőket és fölvilágosította őket arról, hogy a véderőreform parlamenti tárgyalása előtt amennyi is kellett volna néhány napi szünetet adni. Biztosította a párt-

híveket arról is, hogy a miniszterelnök semmiféle tárgyalásba nem bocsátkozott és hogy semmiféle paktumba bele nem ment, még kevésbé kötött valamely paktumot.

Justh Gyula viszont kijelentette munkatársunknak, hogy nem ők kezdték a szünetről való tárgyalást, hanem az elnökség és hogy közvetítés következtében fogadták el a szünetről szóló ajánlatot.

A véderőreform dolgában, kompromisszum egyelőre legalább nem lesz. Mint a miniszterelnök, mint pedig a függetlenségi pártok vezetői és pedig Justh Gyula, Batthyány Tivadar gróf és Déry Zoltán kijelentették, hogy semmiféle paktumba bele nem mennek és kompromisszumot nem kötnek.

Valószínűnek tartják ellenben, hogy a miniszterelnök a választási reformról olyan nyilatkozatot fog tenni, mely a katonai javaslatok tárgyalását alkalmasint siettetni fogja.

Aradváros közvilágítása.

— A villamostársaság proposíciói. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

A villamostársasággal kötendő szerződés előkészítésére kiküldött bizottság, ma délután Tolnay Kornél, a villanytröszt igazgatója bevonásával Varjassy Lajos polgármester elnöklésével ülést tartott. Az ülés célja az volt, hogy a város közönsége és a villamostársaság kölcsönösen tisztázzák azokat a követeléseket, illetve koncessziókat, amelyek alapján a szerződést létesíteni akarják. Ezt az alapot sikerült is megállapítani és így hihetőleg a szerződés a város és a villamostársaság között esztendőre hamarosan létre fog jönni.

A mai ülés elején Herling Gyula városi mérnök ismertette a kérdés történetét.

A városi bizottság február 24-én tartott ülésén felszólította a villamostársaságot, ajánlattételre. A társaság meg is tette ajánlatát, de azt a bizottság május 5-én tartott ülésén elfogadhatónak nem találta. Felszólította újból a villamos társaságot, újabb ajánlattételre. A villamostársaság a folszólítás folytán megkérte a várost, hogy miután a szerződés feltételei közös tárgyalást igényelnek, a vélemények tisztázása végett hívjon össze újabb bizottsági ülést és arra a társaság megbízottjait is hívja meg.

Nemess Zsigmond dr. — az első felszólaló — úgy emlékszik, hogy mikor utoljára volt szó a villamos kérdéstről, egy másik ajánlat is feküdt a város előtt: A drágán-völgyi vizierők kihasználására vonatkozólag. Örömmel látja, hogy két konkrét ajánlat is van, amiből a városnak csak előnye lehet. Kérdezi, hogy a két ajánlatot miért nem tárgyalják együttesen. Ugy tudja, hogy a másik társaságnak záros határidőt tűzött ki a bizottság, meg kellene tehát várni azt az ajánlatot is, hogy együtt lehessen elbírálni.

Varjassy polgármester, ezt lehetetlennek tartja, mert a drágán-völgyi társaságnak október 1-ig adtak határidőt. Ha majd meg fogják tenni az ajánlatot, akkor tárgyalni is fogja a bizottság. De ha ajánlatot tennének is, akkor is eltelve 2-3 esztendő, amíg a drágán-völgyi vizierők kihasználása effektuálható volna.

Nemess Zsigmond: Tudomása szerint a másik ajánlat sokkal olcsóbb.

Rosenberg Miksa: A mai gyűlésnek célja tisztán a helyzet megbeszélése. Hallgassuk meg az ajánlatot, majd annak idején megtegyük a szükséges intézkedéseket. Majd ha meglesz a másik ajánlat is, akkor természetesen azt fogadjuk el, amelyik kedvezőbb a városra. Nekünk nem érdekünk, hogy a másik bizottság is itt legyen. Nem akarhatjuk, hogy egymásra licitáljanak.

Tolnay Kornél a villanytröszt megbízottja köszönetet mond a városnak, hogy az értekezletre a társaságot meghívták. Nagy súlyt helyez erre az előértekezletre, mert vannak pontok, amelyek lényege nem is annyira vitás, mint írásban látszik s amelyeket a szükséges fölvilágosítás után kölcsönösen el is fogadhatunk. Mégis bizonyos méltányosságot kér a társaság-

gal szemben. Arra a 15 pontban felsorolt kívánalmakra, amelyeket a város a társasággal közölt, röviden kíván válaszolni. Előbb azonban arra a megjegyzésre reflektál, amelyet Nemess Zsigmond a másik társaság ajánlatáról tett. Az értekezletnek nem az a célja, hogy végleges megállapodást létesítsen és prejudikáljon a bizottságnak a másik társasággal szemben tanúsítandó magatartására, hanem, hogy a megkötendő szerződés érdekében elhárítsa a most fennálló akadályokat és a megkötendő szerződéssel áthidalja azt a néhány évet, amely a másik ajánlatban foglalt nagyobb műlétesítésig ugys eltelik. Es az 5 éves szerződés célja épen az, hogy a város a továbbiakra szabad kezet nyerjen. Áttérve most már a város által nyújtott feltételekre, először a közvilágítás javítására tér ki.

A városnak erre vonatkozó feltételeit a társaság nevében elfogadhatónak jelenti ki. A másik pontot a hanyagság miatt meg nem gyújtott lámpákra vonatkozó bírság kérdését precizirozandónak tartja. Kívánja továbbá a város, hogy a társaság újabb lámpák felállítására legyen kötelezve. A társaság az újabb beruházásokat hajlandó keresztülvinni és azok megváltását tíz évre úgy tervezi, hogy ha a most megkötendő szerződést a város nem hosszabitaná meg az ötödik év után, akkor a megváltásnál annyi tizedét térítené meg az újabb beruházásoknak, ahány év a szerződés megszűntekor a 10 évből még hiányzik. A város saját középületei világítására 30%-os mérséklést kíván, ezt a társaság elfogadja.

Ami a szerződés gerincét illeti az a magán fogyasztásnak 7 fillére való leszállítása és a közvilágítás egységárának 2-4 fillérben való megállapítása. A magánvilágítás leszállítását a társaság elfogadhatónak tartja, mert a veszteség a fogyasztás növekedésével idővel megtérül. De nem zárkózik el a társaság a másik kikötés előtt sem, csupán azt a kérelmet terjeszti elő, hogy mivel a részvénytársaságra nagyon kellemetlen lenne a több ezer koronát kitevő kevesbülés, a város fogyasztson annyival több villanyt, hogy az eddig fizetett összeg továbbra is megmaradjon. Kikötni óhajtja még a társaság azt, hogy a 7 filléres egységár 1912. január 1-től kezdődjön és ez esetben a társaság ígéretet tesz arra is, hogy az öt esztendő felettelével újabb szerződés esetén 6 fillérjével hajlandó a magánvilágítást szállítani.

Adler Andornak az a véleménye, hogy a társaság tulajdonképpen fenntartja multkorai írásban tett ajánlatát.

Lócs Rezső, Herling mérnök és Szatmáry János kérdéseire Reizinger Sándor úgy tisztázza a társaság ajánlatát, hogy a mostani fizetett összeg ellenében a város a szénszálas lámpáknak fémzálasakra való kicserélésével körülbelül háromszor erősebb világítást nyerne, az árengedményből előálló 14000 koronát pedig a társaság újabb lámpák felállítására használna fel.

Rosenberg Miksa azt kérdezi, hogy a társaság az újabb beruházásokkal szemben milyen álláspontra helyezkedik.

Adler Andor nem járul hozzá ahhoz, hogy a város a beruházási többletet öt év múlva megváltsa, mert hiszen ezekből a beruházásokból a társaságnak haszna lesz.

Tolnai kifejti, hogy a beruházások milyen terhet jelentenek a társaságra, de ennek dacára azt az engedményt hajlandó tenni, hogy a társaság nem kívánja a megváltást azokra az újabb vezetésekre, a melyekben időközben magánfogyasztók bekapcsolatnak.

Szatmáry János ezt a szavakkal való játéknak tartja, mert hiszen ha egy 300 méteres vezetékbe egy minimális magánfogyasztót kapcsolnak be, már elesik a társaság a megváltási összegtől.

Tolnay Kornél kijelenti, hogy a város és a társaság csak a loyaltás alapján tárgyalhatnak egymással ezért nem tételezi föl, hogy a város ilyen eszközökkel élne a társasággal szemben.

Varjassy polgármester indítványozza, hogy miután egyelőre nem lehet tudni, hol szükségesek újabb vezetékek és azoknak megváltásáról se lehet tárgyalni, hívja fel a bizottság a mérnöki hivatalt, készítsen az újabb beruházásokra vonatkozólag határozott programot, azt küldje meg a villamos társaságnak, hogy az

szerződés tervezetét készíthessék, azokon az alapokon, amelyek az ülés folyamán tisztáztak.

A munkapárt győzelme Hunyadmegyében.

— Csulay Lajos alispán. —

Távirati tudósítás.

Déva, július 4.

Ma tartotta Hunyadmegye rendkívüli közgyűlését, melynek egyedüli tárgya az alispánhelyettes megválasztása volt. Az alispánt ugyanis felfüggesztették és addig míg ügyelintézés nem nyer, helyettesítéséről kell gondoskodni. Egy esti lap híradása nyomán az egész országban elterjedt a hír, hogy alispánhelyettesnek Vlád Aurél dr. a román nemzeti párt egyik vezéremberét választották meg. Ez a hír valótlannak bizonyult. Alispánhelyettes óriási többséggel Csulay Lajos a vármegye főjegyzője lett, Vlád pedig mindössze néhány szavazatot kapott. A gyűlés izgalmas lefolyású volt, mert az ellenzék okvetetlenkedett és mindenáron bele próbált kötni az elnöklő főispánba.

A megyegyűlés lefolyásáról a következő tudósítást adjuk:

A közgyűlést délelőtt kilenc órakor nyitotta meg Csulay Lajos főjegyző, akinek indítványára küldöttség ment a főispánért. A belépő főispánt óriási éljenzéssel fogadták. Mara László főispán néhány szóval üdvözölte a bizottság tagjait és felkérte az előadót a napirend ismertetésére.

Napirend előtt felállott Ajtay Aladár ügyvéd bizottsági tag és interpellációt akart tenni. Ugyanakkor szólásra emelkedett Nopcsa Elek báró is. Mara főispán kijelentette, hogy miután napirend előtt interpellációnak helye nincs, Ajtay nem beszélhet és a szót Nopcsa bárónak adja meg.

Az ellenzék erre óriási lármát csapott és súlyos kitételekkel inzultálták a főispánt. Mara nagy zajban jelentette, hogy névszerű szavazást kérő ívet adtak be nála annak eldöntésére, szabad-e napirend előtt interpellációt előterjeszteni. Az ellenzék nem szünt meg zajongani:

— Szemtelenység, amit a főispán művel. Terrorizmus!

A közgyűlés nagy többsége egyre a főispánt éllette és lelkes ovációkban részesítette. Végül is az ellenzék belátva, hogy zajongása hiábavaló, alábbhagyott a lármával és Ajtay is elállott a szótól.

Az elnök ezután elrendelte az alispánhelyettesi jelöltek kandidálását. A kandidáló bizottságba a közgyűlés Simon Ferencet, Madel-spacher Viktort és Domján Vazult küldte ki, a főispán a maga részéről Fáy Viktort, Hochenberg Ignácot és Orendi Gyulát jelölte. A kandidálás idejére felfüggesztette a gyűlést.

Negyedórai tanácskozás után a bizottság visszatért és bejelentette, hogy négy pályázó van: Csulay Lajos főjegyző, Lázár Farkas hátszegi főszolgabíró, Vlád Aurél dr. és Ajtay Aladár. A bizottság valamennyiüket jelölte. Ajtay azonban a szavazás kezdete előtt visszalépett.

Ezután megejtették a szavazást, melynek megtörténtével Mara főispán kihirdette az eredményt. Leadtak összesen 345 szavazatot. Ebből kapott

Csulay	197
Lázár	101 és
Vlád	47

szavazatot és így Csulay főjegyzőt 49 szótöb-

séggel alispán-helyettesnek megválasztották. Az eredmény kihirdetése után Osulay letette az esküt, mire a főispán a közgyűlést berekesztette.

Milliomos fiuk züllése.

— Három lipótvárosi ifju története. —

Távirati tudósítás.

Budapest, jul. 4.

Három lipótvárosi milliomos ifjut kezdett ki a fáma. Nem első s nem is utolsó a lipótvárosi ifjaknak abban a sorozatában, amely az apák által nehezen és szorgalommal szerzett vagyont a bibliai mécses lefogyhatatlanságával ruházzák fel. Munka helyett inkább a társadalmi és szerelmi reprezentációnak élnek és a gyors meggazdagodás, vagy a kamatos kamat elvének hívei. Fiatalos fővel vadul bocsátkoznak bele a spekulációba, az élvezetek hajhászásába. Három fiatalember, három dugdag, előkelő család hajtása érkezett el a züllés egy-egy stációjához. Az esetek annál megdöbbentőbbek, miután olyan egyébként köztiszteltben álló nevekkél kell foglalkoznunk, mint *Wahl*, gelsei *Guttman* és a *Löwy* családokéi.

(A tőzsde földönfutója.)

A Nádor-utca 21. számú ház első emeletén van a *Löwy* Adolf gabona- és gyapju-bizományi cég irodája. Azelőtt a *Weisz* Zsigmond és társaság volt az üzlet, amely évtizedek óta *Löwy* Adolfnak, az egykori társnak a tulajdona.

Löwy Adolf a pénzpiacokon köztiszteltben álló kereskedő, aki mint a tőzsdetanács tagja is nagy tevékenységet fejt ki. Szolid alapon dolgozott abban a reményben, hogy ezeket az üzleti elveket és sajátságokat teszi magáévá a fia, *Löwy* Kornél is, aki ezen az alapon fejlesztheti tovább a reámaradó kitűnő üzletet.

Löwy Kornél csinos, intelligens fiatalember volt, aki érettségi vizsgája után, miután rövid külföldi tanulmányutat végzett, édesatyja bevett az üzletébe. Nem a cégbe, hanem egyszerű hivatalnoknak, hogy a legalsóbb fokon kezdve ismerje meg az üzlet beléjét. A fiatal *Löwy*nek nem volt inyére a dolog. Mindenáron részt kívánt venni az üzletben s nem mint alárendelt, hanem mint a „kis principális“ akarta beképzelt üzleti zsenialitását gyümölcösöztetni. Természetesen atyja, mint komoly kereskedő, nem engedett neki ilyesmikre teret és az adminisztratív munkák tanulására és gyakorlására szorította.

Elégedetlen volt másrészt helyzetével a fiatal *Löwy* azért is, mert takarékos édesatyja szűken mérte a zsebpénzt. *Löwy* Kornél pedig szeretett jól élni, reprezentálni úgy, amint azt egy lipótvárosi ifjuhoz illően elképzelte.

Azon törté a fejét, hogy lehetne gyorsan vagyona szert tenni. Atyja üzletében látta, hogy a helyes és céltudatos spekuláció tekintélyes nyereséghez vezet. Ezért titokban nagyobb szabású engagement-okba bocsátkozott bele a tőzsdén. Néhány lelketlen börzeügynöknek kapóra jött a pénzéhes fiatalember. Nem törődtek kiskorúságával, elfogadták megbízásait. Sőt többen a legosinosabb fiktív kötésekét csinálták vele, az úgynevezett „in sich“ játéknak legcsunyább fajtát üzték a hiszékeny ifjuval.

A részben céltudatosan rossz, másrészt öntudatlanul téves spekulációk alaposan berántották *Löwy* Kornélt. Vesztett, egyre vestett. Az ügynökök erre még jobban lovalták, azzal biztatták, hogy a veszteség busásan vissza fog térülni. Örömezt hiteleztek a milliomos *Löwy* Adolf fiának, mert nem kételkedtek benne, hogy az apa, — ha kell, fizetni fog.

Ebben a várakozásukban azonban csufosan csalódtak. A múlt hó vége felé düledezni kezdett a tető a fiatal *Löwy* feje fölött. Az ügynökök zaklatták a differenciáért. Majd, amikor nem tudott fizetni *Löwy* Adolfot fogták közre.

Az apát mélyen lesujtetta a váratlan fölfedezés. Felelősségre vonta. A fiu ölt-hatolt, de aztán a hozzá intézett kérdésekre bevallotta, hogy tőzsdetartozása megközelíti a negyedmilió koronát. A lesujtott apa közölte fiával, hogy ezek után nemcsak arról nem lehet szó, hogy nagykorúsága napján cégtársává tegye, hanem ilyen meggondolatlan, léha embert még hivatalnokául sem használhat.

Löwy Kornél erre zsebében másfél ezer koronával június huszonnyolcadikán elutazott Budapestről. Argentiniába ment új életet kezdeni, ahol talán fagyasztott hússal sikeresen spekulálhat hausszra.

A hitelezők pedig könyeikkel telesírt zsebkendőt lobogtatnak Buenos-Ayres felé, mert a kiskorú fiuért az apa kereken megtagadta az adósságok kifizetését.

(Szerelém és pezsgő.)

Közismert és nagyrebecsült a *Guttman* és *Wahl* terménykereskedő cég, amelynek helyiségei a Bálvány-utca 26. számú házban vannak. A cégnek három tulajdonosa van: *Guttman* Károly, *Guttman* Emil és *Wahl* Béla.

Wahl Bélának fia, *Wahl* Gyuri is a lipótvárosi aranyifjusághoz tartozott. Ahol élni, mulatni kellett, ott *Wahl* Györgyöt fel lehetett találni. Édes atyjának az volt a terve, hogy fia az általa megkezdett utat folytassa és hogy egykor részese legyen a cégnek.

Wahl Gyuri szombaton jobban szerette az éjszakai életet. Előkelő vendéglők külön szobáiban, lármás mulató helyek szeparáiban ő vitte a szót és a legszebb, a legdrágább leány az ő pezsgőjét itta. A nők szerették a fiatal mecénást, aki bőkezűségével a legáldozatkészebb római patricius ifjakat is szegyenbe ejtette.

Általános volt róla az a hit, hogy szerencséje volt a szerelében, annál nagyobb könnyelműséget követett el tehát, amikor ezt a szerencsét a bakk-aszalnál is kísértésbe hozta. — Sikertelenül.

A nők, a pezsgő és a bakkarat rengeteg pénzt emésztettek föl. Adósságot-adósságra halmozott. Másfél év előtt fizetett ki érte a családja vagy százezer koronát. A pénzügyi rendezést heves jelenetek előzték meg s *Wahl* György akkor fogadalmat tett az édesanyjának, hogy megváltozik és komolyabb lesz.

Az ígéret csak ígért malaszt maradt.

A *Wahl* fiu ezután is könnyűszerrel helyezte el váltóit. Természetesen alig a bankokban, mint inkább uzsoráskezekben. És ezek a váltók nőttön nőttek az elmúlt téli szezon folyamán, amikor *Wahl* György szíven kívül tekintélyes összeget áldozott egy éjfélutáni francia táncosnőre, akit időnként a magáénak vallhatott.

Előkelő üzletek, szabó- és kalaposműhelyek, ékszerészek ezer örömmel nyitották meg üzleti könyveikben a tartozik rovatot a fiatal *Wahl* előtt. Tudták róla, hogy apja milliomos s remélték, hogy nem fogja zavarba hozni a fiát. És *Wahl* György sikeresen kihasználta a minden oldalról feléje nyújtott hitelt, mert sikerült neki július elsejéig kétszázhatvan ezer korona adósságot csinálnia.

Közben a váltók kezdtek lejárni. Ovatólások, perlések, kezések zugolódása egymást érte. S amikor *Wahl* Béla kijelentette, hogy fia könnyelműségének konzekvenciáit viselni

nem hajlandó, *Wahl* György bucsut mondott a délibáb-utcai palotájuknak, a zöldelő Budapestnek, a pezsgőhűtőknek, a szép leányoknak és négy nap előtt hitelezői igaz bánatára elvitorlázott Newyorkba.

Talán ezzel megpuhulnak a hitelezők s egyezkedni kezdenek és *Wahl* Béla fizetni fog, mert a fia kezeseit megkárosítani nem engedi.

(Manipuláció hamis csekkel.)

A budapesti főkapitánysági sajtóiroda a következő közleményt adta ki:

A szabadkai rendőrség táviratban értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy vasárnap délelőtt az ottani rendőrség letartóztatott egy *Guttman* Gergely nevű embert, aki az egyik bankban hamis csekkel csalást akart elkövetni. *Guttman* benyitott az egyik szabadkai banküzletbe, hannoveri kereskedelmi utazónak mondotta magát s bemutatott egy csekket, amelyet *Limburg* A. és társa hannoveri kereskedő-cég állított ki az ő számára.

Guttman a csekket ötezer koronára beakarta váltani.

A Budapesti Kereskedelmi Váltóbankra töltötte ki csekkét *Guttman* s ezen a címen rajta vestett. A szabadkai banküzlet ugyanis nyomban megállapította, hogy ilyen című bank cég nincs a fővárosban s *Guttman* a rendőrségnek átadta.

A szabadkai rendőrség most azt a hannoveri céget is értesítette, amelynek nevében a csekket kiállították.

A budapesti főkapitányság pedig kutatja *Guttman* multját, mert sok jel arra vall, hogy a család Budapesten is követett el hasonló szédelgést.

E mögött a szürke rendőri jelentés mögött egy családi tragédia egyik felvonása rejlik. Nevezetesen, amint egy későbbi szabadkai távirat jelenti, kiderült, hogy *Guttman* Gergely tulajdonképpen hamis név, mert a csekkosalót *Gelsei Guttman Dezsőnek* hívják.

Ez a felfedezés Budapesten is kinos hatást keltett. *Gelsei Guttman Dezső*, a kit a szabadkai rendőrség letartóztatott, abból az előkelő *Gelsei Guttman*-családból származik, amely több bárót is számlál tagjai sorába.

Gelsei Guttman Dezső fia *Gelsei Guttman* Lajos nagyiparosnak és dunántúli földbirtokosnak. A fiu származáshoz képest elsőrangú nevelésben részesült, de már kora ifjúságától kezdve hajlamot mutatott a rosszra és könnyelműségre. Rengeteg adósságot csinált, amíg végre is atyja megelégette s miután az ő nevével is visszaélt, egyszerűen kitagadták és tudomást sem vettek tőle az elzüllött fiuról.

Gelsei Guttman Dezső egy ideig Budapesten értékesítette azt a nevet, amelyet viselt. Mikor ebből is kikopott, külföldre ment és hosszabb ideig lézengett Németországban. Valószínű, hogy ezzel az alkalommal juthatott összeköttetésbe a *Limburg* és társa céggel, vagy rövid ideig alkalmazásban lehetett a cégnél s eként jutott néhány csekklapnak a birtokába, amelyek egyikét *Berger* Mór szabadkai kereskedőnél akarta értékesíteni.

Szabadkáról jelenti tudósítónk: *Berger* Mór szabadkai kereskedő vasárnap reggel panaszt tett a rendőrségen, hogy egy fiatalember, ki *Gergely* Dezsőnek mutatkozott be előtte, de akiről ő már régebben tudja, hogy *Guttman*nak hívják és hogy fia *Gelsei Guttman* Lajos budapesti nagykereskedőnek, hamis csekkre 100 koronát csalt ki tőle. A fiatalemberrel szombaton este találkozott a Bálványban. Mint régi ismerőséhez, azzal jött hozzá, hogy elfo-

gyött a pénz, de van egy 300 márkára szóló csekkje, amelyet most hirtelenében nem tud értékesíteni, ezért adjon rá 200 koronát. A csekket a Commerce und Diskonto-bank hannoveri fiókja állította ki és a Limburg et Comp hannoveri cég aláírásával van ellátva, fizetendő pedig a csekkben feltüntetett 300 márka a budapesti első magyar iparbank pénztárában. Berger, ki a milliomos fiát egy pillanatra sem gyanúsíthatta, kivette a pénztárcáját. Csak 100 korona volt nála. Átadta azt a fiatalembernek s azt mondta neki, hogyha szüksége lesz rá, reggel az összeg hátralevő részét is megkaphatja. Guttman erre azt mondta neki, küldje fel a csekket értékesítés végett valamelyik fővárcsi banknak és ha onnan megkapja a pénzt, akkor a hátralevő összeget majd átadhatja.

Berger másnap bevitte a csekket egy szabadkai bankba és kérte, hogy rövidesen értékesítsék azt. A bankban megvizsgálták a csekket és azt a felfedezést tették, hogy az hamis. Többek között hátrahatolva sincsen. Berger Mór erre a rendőrségre sietett és megtette a feljelentést.

A rendőrség a Bárány-szállóban talált a csekk csalo első nyomaira. Itt két napig lakott az 1. számú szobában, míg szombaton aztán anélkül, hogy fizetett volna, váratlanul eltűnt. Mikor a rendőrség látta, hogy Szabadkán a nyomozás nem vezet eredményre, értesítette az esetről a szomszédos helységek rendőrségeit és csendőrségeit is és kérte a nyomozás megindítását. Dél előtt kilenc órakor a palicsi csendőrség telefonon értesítette a szabadkai rendőrséget, hogy Guttman Dezsőt a palicsi szálloda 27. számú szobájában, amelyben egy napja lakott, letartóztatták. Guttman Dezső nagyon felháborodott, mikor a titkosrendőrök felszólították, hogy kövesse őket a villamosra, amelyen beviszik Szabadkára. A lezüllött milliomos sarj semmiáron sem akart villamoson menni és ha már beviszik, legalább arra kérte a detektíveket, tegyék ezt bérkocsin. A titkos rendőrök azonban nem akartak udvariasak lenni; és a villamost vették igénybe.

Guttman Dezső azóta rendőrség foglya. A kihallgató rendőrkapitány előtt azt vallotta, hogy most Hannoverből jött, ahol több ügynöksége volt. Többek közt a Limburg & Comp céget is képviselte. Az a cég fizetett neki ezzel a csekkel, amely valódi.

Ez a védekezés azonban cseppet sem valószínű. Guttman Dezsőt az apja már régen kitagadta s szóta 6 folyton külföldön csavarog. Valószínű, hogy ott is a szabadkaiakhoz hasonló csalásokból élt. Holnapra a rendőrség mindenben tisztázni fogja ezt az ügyet.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az Ormai-testvérek. Fiuméből jelentik: A törvényszék ma délben Melocco János ügyész vádbeszéde és Friedrich Antal dr. védőbeszéde után Ormai Józsefet két évi fegyházra ítélte, amelyből a vizsgálati fogság révén 14 hónapot kitöltöttnek vett. Ormai Armin három évi fegyházat kapott, amelybe két évet beszámítottak. A bíróság az államvasutaknak 19.140 korona kárt ítelt meg. A vádlottak az ítélet ellen felebbezték, az ügyész ellenben megnyugodott.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (6 óra-ig)	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékálomás)	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	151
Nyomda	151

Elmegyógyintézetbe internált váltóhamisító.

— Szabó György igazgató-tanító bírái előtt. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

A harmincnégyezeres váltóhamisítással vádolt mikelakai iskolai igazgatónak Szabó Györgynek ügye ma érdekes fordulatot vett. Ma volt a főtárgyalás illetőleg makellett volna megtartani ebben az ügyben a főtárgyalást, azonban a vádlott személyi adatainak felvételén túl nem jutott a törvényszék. Ez is nehezen ment. Szabó György ugyanis attól a pillanattól fogva, hogy a terembe belépett addig, míg a főtárgyalás végett nem ért, nem vette le a zsebkendőjét az arcáról. Sirt, görcsösen, fuldokolva zokogott, egész testét megremegtette a sírás és egyetlenegy szavát sem lehetett érteni. Hiába igyekezett csillapítani az elnök, nem használt semmi szó, semmi rábeszélés. Mindenre csak az volt a válasza.

— Nem tudom. Nem emlékszem ... Elvette az isten az eszemet.

Ilyen körülmények között a vádlott védője arra kérte a törvényszéket, hogy a tárgyalást napolja el és orvossal vizsgáltsa meg, az iránt, nem-e állott be elmeállapotában oly káros változás, amely elmezavarra enged következtetni. A törvényszék helyt adott a védő kérésének és a törvényszéki orvos által teljesített vizsgálat után úgy határozott, hogy további megfigyelés végett az állami elmeagyógyintézetbe szállíttatja Szabó Györgyöt, a tárgyalást pedig a megfigyelés megtörténteig elnapolja.

Ilyenképen Szabó György bűnyűgyében újabb stációhoz érkezett, a lipótmezei tébolydához és valószínű, hogy ez fogja kimondani a döntő szót.

Ami ma láttunk és amit a mikelakai iskolaigazgatóról megtudtunk, az mind a mellett bizonyít, hogy Szabó György degenerált morális és szellemi tekintetben nem egészséges ember, aki neuraszthénias tébolyodottságban szenved. Kicsiny, meggörbödött alakja, beesett melle, keskeny homloka, melyre ritkás csapzott haj borul rá, nagyfokú testi elfajultságra mutat. A kezei, a lábai remegnek, botorkálva lép, a viszonyos vörös szeméből pedig egyre patazik a könny. A szájából csak artikulátlan hangfoszlányok kerülnek elő.

Ami a lelki berendezését illeti, az sem marad a testiek mögött. Ellenálló képessége egyáltalán nincs, lobbanékony természetű, akinek idegerezét teljesen megtörte és elemésztették a családi gondok és az alkohol élvezete, a folytonos lelki izgalom, hogy minden pillanatban rájöhetnek bűnös manipulációira, az állandó depresszió és megfeszültség, mely ránehezedett kedélyére. Neuraszthénias rohamai gyakran a dühöngésig fajultak. Ilyenkor verekedett, törtuzott, levetette magát a földre és sírógörcsökben feküdt órák hosszat. Egy alkalommal revolvert fogott önmagára és öngyilkosságot kísérelt meg, a golyó azonban csak gyenge sebet ütött rajta.

Szabó egyébként terhelt családból való. Apja idült alkoholista, aki azt se tudja megmondani hány éves, anyja pedig gyengeelméjű.

Kilényi Zoltán dr. védő kérésére a törvényszéki orvosok három hónap előtt huzamos vizsgálat alá vették a vádlottat. A vizsgálat alapján az orvosok a következő véleményt adták:

— Szabó György nem szenved elmebetegségben, sem öntudatlanságban s így akaratának szabad elhatározási képességével bír. Bűn-

cselekménye idejében különösen annak folytatólagos elkövetése alatt a gyakori alkohol élvezés és lelki töprengés, izgatottság következtében megfontolási képessége csökkent volt s így akaratának szabad elhatározási képessége korlátozva volt.

Az ami a mai tárgyaláson történt az orvosi véleménynek különösen második részét erősítette meg.

A mai főtárgyaláson Köller János táblabíró elnökölt, a vádat Morocza Dénes királyi ügyész képviselte, védő Kilényi Zoltán dr. volt. A tanúk mind megjelentek, köztük Varjassy Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő, akinek nevére egész csomó váltót hamisított az iskolaigazgató. A vizsgálóbíró előtt azt váltotta, azért tette, mert a tanfelügyelő nagyon szerette őt. A tanúk között volt Szabó felesége és az anyósa, mindakettő mély gyászban. Szabóné a kis fiát gyászolja, aki néhány hét előtt halt meg.

Bevezették a vádlottat. Szabó György kék zakkóruhát viselt, az arcát a zsebkendőjével takarta el és alig ült le a vádlottak padjára, fuldokolva zokogni kezdett.

Az elnök felolvastatta a vádhatározat rendelkező részét, mely szerint a törvényszék vádtanácsa Szabó György iskolaigazgatót hivatali sikkasztás és magánokirathamisítás büntetetei miatt vád alá helyezte. Az előbbi büncselekményt azáltal követte el, hogy 1909—1910. években, mint a mikelakai iskola igazgatója és gondnoka 1830 korona 84 fillért, mint a mikelakai posta ügynöke pedig 700 koronát el-sikkasztott.

Vád alá helyezte a bíróság Szabót harmincnégy rendbeli magánokirathamisítás büntetete miatt. A váltókat Szabó részben aradi, részben temesvári és aradmegyei pénzügyintézetknél számoltatta le. A hamisításokat Varjassy Árpád, Faragó Gyula, Kozma György, Szabó Györgyné, Gábor Tódor, Boáriu Dotyica és Todorán György neveire követte el. A hamisváltók összege 19892 koronát tesz ki.

A vádirat felolvasása után az elnök a zokogó vádlotthoz fordult:

— Szabó György megértette-e a vádat?

A vádlott eltakarja az arcát és görcsösen sir. Artikulátlan, összefüggéstelen szavak törnek ki az ajkán:

— Nem tudok emlékezni semmire ... hogy mit csináltam ... Jaj istenem ... Nem tudok semmit ...

Köller elnök csillapítani igyekezett:

— Figyelmeztetem, hogy legyen nyugodt. Ha sir nem lehet tárgyalni. Egy szót se értek. A vizsgálóbíró urnál is épen így viselkedett. Szedje össze magát.

Nem használt semmit. Szabó György tovább jajveszékelt és vele zokogott a tanúk padján a két gyászruhás asszony: a felesége és az anyósa.

— Nem tudok semmit ... Olyan fáradt vagyok nagyságos elnök ur ... Az isten elvette az eszemet. Nagyon fáj a fejem. Nem tudom én mi van velem ...

A tárgyalás a zokogó vádlottal lehetetlennek látszott. Ekkor felállott a védő és arra kérte a törvényszéket vizsgáltsa meg a vádlottat, kinek egészségi állapota nem megfelelő a főtárgyalás megtartására. Neki az a véleménye, hogy a vádlott elmeállapotában káros változás állott be az utóbbi hónapok izgalmai folytán. Kéri, hogy a vizsgálat után szállíttassák elmeagyógyintézetbe megfigyelés céljából, a tárgyalást pedig napolják el.

Morocza ügyész energikusan tiltakozott a tárgyalás elnapolása ellen.

— A vádlott az elmezavar szinleléséhez fordult, hogy kimeneküljön a büntető igazságszolgáltatás keze alól. Megpróbálta azt már a vizsgálat alatt is, de az orvosszakértők megállapították, hogy épelméjű. Csak szimulálja a bolondot és csak bennünket akar bolondá tenni. Lehet, hogy kedélyállapota nem a legnyugodtabb, azonban ez beszámíthatóságát nem alterálja. Kéri a tárgyalás megtartását.

A bíróság hosszabb tanácskozás után elrendelte Szabó György azonnali megvizsgálását, amelyet Pozsgay István dr. végzett. A törvényszéki orvos nézete szerint Szabó egészségét veszélyeztetné ha a főtárgyalást ma tartanák meg. Nem tartja kizártnak, hogy legutolsó vizsgálatok óta, mely három hónap előtt történt kedélyállapota és elmeállapota megromlott és elmebetegsége megzavarodott. Ajánlatosnak tartja az elmeorvosintézetben való megfigyelést.

A bíróság ismét tanácskozásra vonult vissza, mely után Köller elnök kihirdette a törvényszék határozatát:

— A bíróság a mai tárgyalást elhalasztja. Bizonyítás kiegészítést rendel el és a vádlottat az országos elmeorvosintézetben helyezteti el a célból, hogy szakértő orvosok által állapíttassék meg, bir-e akaratának szabad elhatározásával vagy sem és amennyiben nem birna, közveszélyes elmebeteg-e, vagy sem. Vagy pedig akaratának szabad elhatározási képessége korlátozva van és mi által.

Az ügyész felfolyamodást jelentett be a határozat ellen.

VÁROS ÉS MEGYE.

Uj szolgabírói állás szervezése a vármegyén. A belügyminiszter jóváhagyta Aradvármegye háztartási költségvetését, s amelynek keretében jóváhagyta a kisjenői járásban egy új szolgabírói állás szervezését, amelynek betöltése a megye törvényhatóságának őszi közgyűlésére vár.

A magyarádi csendőrség áthelyezése ellen. Ma délelőtt népes küldöttség tisztelgett Winter magyarádi ügyvéd vezetésével Schill József vármegyei főjegyzőnél s arra kérték őt, a megye járjon közbe, hogy a csendőrség továbbra is Magyarádon maradjon. Schill József válaszában megígérte, hogy minden lehetőséget követnek az iránt, hogy a csendőrség ne helyeztessék át Agrisra, hanem továbbra is Magyarádon maradjon.

Városi közgyűlés. Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1911. év július hó 12-én d. u. 4 órakor tartja rendes havi közgyűlését és tárgyalás alá a következő ügydarabok kerülnek: Polgármester havi jelentése. Polgármester előterjesztése Hecht Adolf dr. és Prohászka László ker. orvosoknak szabadságidejük tartamára Singer János dr. aradi gyakorló orvos által való helyettesítése tárgyában. U. a. Előterjesztése Papp László kérelme tárgyában Hertschka Mór ösztöndíj alapítvány kamatainak részére való utalványozása iránt. A gazdasági széknek előterjesztése a tégláégetésre vonatkozó közgyűlési határozat módosítása tárgyában. A tanácsnak előterjesztése a Simándi-úti új vámház építése tárgyában. U. a. előterjesztése a lovarda épületnek örökáron megvétele iránt. A gáji gör. kel. román hitközség kérelme az adományozott telek átadása iránt. A m. kir. belügyminiszternek leirata Podluzsányi Zsigmondné alapítványa tárgyában. Janka Imre áll. mértékhitelítőnek kérelme lakbérleti szerződése meghosszabbítása iránt. A tanács előterjesztése a Hadzsios Iona és társait terhelő csatorna magánkölcson leírása tárgyában. Szilágyi és társának felszólamlása a városi mézszükséglet szállítása tárgyában. A tanács bejelenti, hogy a Bem-utóban a Shone-csatorna elkészítését elrendelte. Gyelán Illés és neje kérelme 75 négyzetöl területnek megvétele iránt. Kocsis Ferenc kérelme az iránt, hogy a város tulajdonát képező zsigmondházi

korosma bérletét Ruhm Bálintra átruházhassa. Domán István kérelme az iránt, hogy földbérletét Brán Györgyre átruházhassa. A tanács betérjeszti Gutzjahr Mihály telek felosztás iránti kérelmét névszerinti szavazás végett. A tanács betérjeszti Brandeis és Pollák telekvétel iránti kérelmét névszerinti szavazás végett. A tiszti ügyösség betérjeszti Wolf Aladár Bélával megkötött haszonbérleti szerződést jóváhagyás végett. A tiszti ügyösség betérjeszti Halász Istvánnal földhaszonbérlet, Kozmínszky Lipóttal a könyvkötészeti munkák elvállalása iránt, Rossi és Pelegrini céggel a vasúthoz vezető keramit utnak részbeni burkolása iránt, ifj. Kristyó Jánossal földhaszonbérlet és a gácsi gyapju szövét gyárral posztó szállítása iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. Hettmann József és társai felebbezése a tanács azon végzése ellen, melylyel az igazgatót a Nyári színházban tartott előadások után a díjak fizetése alól felmentette.

Véres botrány a hercegprimás nyaralójában.

(Riasztó hírek a biboros elleni merényletről.)

Távirati tudósítás.

Budapest, július 4.

Ma reggel tíz óra után, megdöbbentő hír terjedt el a képviselőház folyosóin. Szájról-szájra adták:

— A hercegprimás ellen merényletet követtek el!

Egy államtitkár Balatonfüreden nyaraló családjá sűrűnyözte meg a riasztó ujságot és egy óra múlva már másról sem beszéltek a Házban, mint erről a szomorú szenzációról.

Vaszary Kolost, Magyarország biboros hercegprimását, rajongó tisztelet környékezi. Nemes és bölcs, jóságos, kivételes férfiú ez a szikár aggastyán, aki ma egyszerre legendás visszavonultságából a merénylet híre kapcsán az aggodó nyilvánosság középpontjába került. A nagy megdöbbentést keltő hír azonban nem bizonyult valósnak. A valóság az, hogy Vaszary Kolos balatonfüredi nyaralójában csak egy véres összetűzés történt egy vándor lakatoslegény és a primás huszára között, az erőszakos koldus azonban nem jutott a hercegprimás elé, a huszár a revolverével verte ki az előszobából. A lakatoslegényt Vályi Nagy Lajosnak hívják, alig mult huszéves, most került ki a kórházból, lerongyolva, éhesen, egy fillér nélkül, könyöradományt akart csupán. A huszár nem engedte Vályi Nagy Lajost a primás elé, aki, reggel nyolc óra volt, épen reggeli ájtatosságát végezte. Ebből támadt aztán a merénylet híre.

A képviselőházból Kluen-Héderváry gróf miniszterelnök telefonon kérdezősködött Balatonfüreden, ahol már számosan részvétüket is jelentették. Vaszary Kolos a titkára útján azt a választ adta a miniszterelnöknek, hogy hála-köszöni az érdeklődést, de szerencsére nem esett baj, ő maga is csak kilenc óra táján értesült a véres botrányról, amely előszobájában játszódott le. A lakatoslegényt ma délben elfogták és letartóztatták.

A primási nyaralóban történt véres botrányról, s a belőle támadt kószá hírekről az alábbiakat jelentik nekünk:

Ma korán reggel egy megdöbbentő szenzáció híre verte föl a balatonfüredi fürdőtelepet. Mindenfelé azt beszélték, hogy Vaszary Kolos biboros hercegprimás ellen itteni kastélyában merényletet követtek el. Az emberek a kastélyhoz siettek, de ott titokzatosan zárva volt a nagy vasrácsos kapu és ez annál élénkebb szárnyakat adott a félelmetes híreknek. Nemsokára csendőrök vittek el a fürdőház környékéről egy rosszul öltözött, munkáskülsőjű embert és most már mindenki tudta, hogy ez

a merénylő. A delikvenst nagy tömeg kísérte a csendőrségre, de itt a járásörmester megnyugtatta a közönséget, hogy a hercegprimásnak nem történt baja, mert az állítólagos merénylő nem is juthatott elébe.

Csak a déli órákban tisztázódott a riasztó szenzáció minden részlete. Reggel nyolc órakor, mikor a koránkelő primás palotájában már a takarítás folyik, egy rongyos ruhájú munkásember sietett be a hercegprimás kastélyába. Akadálytalanul jutott el a nyitott ajtókon át a folyosóra, ahol a portástól bebocsájtást kért.

— Szegény lakatos legény vagyok — mondta szomorúan — most jövök az algyógyi kórházból és a kegyelmes urtól könyöradományt akarok kérni.

A portás fölvilágosította a gyanus embert, hogy ez lehetetlen, ilyen ügyben nem lehet a hercegprimás elé jutni. A lakatossegéd azonban ragaszkodott a kívánságához.

— Én addig nem megyek el innen, amíg a kegyelmes urral nem beszéltem.

Lármás jelenet támadt, előfutottak az inasok és most már Unger István komornyik szólitotta föl az idegent, hogy azonnal távozzék. Mikor ez hiábavalónak bizonyult, elsietett, előhozta a revolverét és rászögezte a kellemetlen látogatóra.

— Azonnal takarodjék! Hordja el magát!

— Bocsásson be a kegyelmes ur elé! — sürgette most már fenyegetően az idegen. Szó szót ért, az inasok rárontottak az erőszakos emberre és Unger István komornyik a revolver agyával fejbevégté. A szerencsétlen ember megtántorodott és futásnak eredt. Menekülése közben folyt az arcán a vér, az állítólagos merénylő elvegyült a fürdőbe tartó közönség között és zsebkendőjével takargatta a sebeit. Ekkorra azonban a csendőrök is megtudták a dolgot és a hercegprimás látogatóját a fürdőház körül elfogták.

A balatonfüredi járásörmester így nyilatkozott a riasztó szenzációról:

— Szerencsére nem történt semmi baj és a nyomozás adatai alapján mondhatom, hogy merényletről nincs szó. Itt van nálunk az őrségen az a fiatalember, aki ma reggel nyolc órakor beállított a hercegprimási kastélyba, hogy a kegyelmes urtól könyöradományt kérjen. Vályi Nagy Lajos a neve, miskolci illetőségű, huszéves lakatossegéd, akit most bocsájtottak el az algyógyi kórházból. Azért jött Füredre, hogy könyöradományt kérjen a hercegprimástól és semmi áron nem akart távozni a kastélyból addig, amíg személyesen elébe nem jut. Az inasok kiutasították és mikor nem akart eltávozni, Unger István komornyik egy revolver tusával fejbeütötte, majd kituszkolta a kastélyból. Vályinak sérülése van a fején, ép az előbb vizsgáltam meg az orvossal. A legfontosabb azonban, hogy a motozás alkalmával kiderült, hogy ártatlan ember, aki nem akart merényletet elkövetni. Se kést, se revolvert, de még csak botot sem találtunk nála és így merénylő szándéka nem lehetett. Különben a hercegprimást, aki lakosztályában tartózkodott, nem is látta. Ha a nyomozást befejeztük, a lakatossegédet átadjuk a bíróságnak.

Tebát ez a hivatalos tényállás. Vaszary Kolost csak késő délelőtt értesítették a véres veszedelemről és az agg főpap megnyugvással vette tudomásul, hogy a szerencsétlen embernek nem volt merénylő szándéka.

Budapesten a déli órákban terjedt el a merénylet híre és nagy izgatottságot keltett mindenfelé. A Házban is élénken tudakozódtak a részletek iránt, de a déli órákig senki sem tudott bizonyosat. Egy fővárosi lap kérdést in-

tézett a hercegprimás budai palotájának titkári hivatalához, ahol ezeket mondották:

— Még nekünk is hiányos értesüléseink vannak a merényletről. Annyit tudunk csak, hogy a merénylet — hála istennek nem sikerült. Részleteket nem tudunk, mert nincs telefon-összeköttetésünk Balatonfüreddel.

Az űsz egyházatya életét már máskor is fenyegette komoly veszedelem. 1893. év április hó 20 án történt, hogy Csólics János, az érsekség esztergomi pincemestere, akit állásából elbocsátottak, Budapestre jött fel, hogy személyesen kérje a hercegprimástól pozíciójába való visszahelyezését. Audienciát kért és kapott a hercegprimástól és előadta kívánságát. A primás elutasítólag válaszolt, mire Csólics ruhájából tört rántott elő és feléje sujtott. A tör azonban félrecsuszott s az agg főpap segélykiáltására a szomszéd szobából berohant Kohl Medárd dr., aki akkoriban a hercegprimás titkára volt. Egyenesen Csólics elé vetette magát, ezáltal testével fődözve Vaszary Kolost. Kohl Medárd meg is sérült a kezén. Csólicsot elfogták és hosszabb börtönbüntetésre ítélték. A merénylet annak idején óriási szenzációt keltett, maga a király is élénken érdeklődött s kevéssel azután Kohl Medárdot püspökké nevezte ki.

Katasztrófa előtt a vidéki színészet?

— Komjáthy színigazgató röpirata. —
Szendrey Mihály véleménye. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

Feszült várakozással tekintenek a vidéki színigazgatók és színészek egy röpirat megjelenése elé, mely a közel jövőben fog napvilágot látni. A röpirat a kiszivárgott hírek szerint annyira sötétnek látja a vidéki színészet helyzetét, hogy katasztrófától félti. Már maga ez is rendkívül érdekessé teszi a kis tanulmányt, de még fokozza a szenzációt az, hogy a röpirat írója maga is tizennyolc évig volt színigazgató a vidéken s így mint közvetlenül érdekelt fél, világosan látja a helyzetet és ismeri annak orvosszereit. A szerző Komjáthy János, ki tizennyolc éve igazgatóskodik már Győrött, Debrecenben és Kassán.

Komjáthy a baj főokát a mai rendszerben keresi. Nincs megelégedve (az Országos Színész-Egyesület működésével s ezért hónapok óta visszavonult mint tanácsos a munkálkodástól, egyetlenegy tanácsülésben sem vesz részt, sőt egyszerűen még a közgyűlésre sem ment el, pedig éveken keresztül mint elnök a legnagyobb tapintatossággal vezette a tanácskozásokat. Beszéli azt is, hogy már lemondott a tanácsosságról és teljesen visszavonul határozottan azért, mert egyáltalában nincs megelégedve a fővezetőséggel és a mostani rendszerrel!

Arra a kérdésre, hogy mi készítette őt a visszavonulásra, Komjáthy a következőket mondotta egy újságrónak:

— Fájdalom, de a magyar vidéki színészet helyzete az utóbbi időben nemcsak hogy nem javult, hanem a leghatározottabban rosszabbodott, olyannyira, hogy katasztrófa fenyeget bennünket. Egyelőre várakozó álláspontot foglalkozok el, egy röpiraton dolgozom, mely nemcsakára meg fog jelenni. Ebben a röpiratban ki fogom mindenestre fejteni az okokat, amelyek visszavonulásra kényszerítettek! Itt az ideje, hogy a mostani avult rendszer megszűnjék, mert így tönkre kell menni nemcsak a szín-

igazgatóknak, hanem az egész magyar vidéki színészetnek!

Szóval Komjáthy szerint az egész magyar vidéki színészet csődje fenyeget bennünket. Munkatársunk felkereste Szendrey Mihály aradi színigazgatót, hogy tőle megkérdezze, mi kergette a vidéki igazgatókat s így közvetve a színészeket ebbe a veszedelmes helyzetbe?

— Komjáthy tényleg lemondott tanácsosi állásáról — mondotta Szendrey munkatársunknak — s nekem azt mondotta, hogy a közeljövőben nyugalomba is megy. Ez rendkívüli veszteséget jelent a vidéki színészetre, mert Komjáthy egyike a legkiválóbb direktoroknak.

— A vidéki színészet romlását én is régen hangoztatom s a tanácsülésen állandó téma ez. A baj főoka, hogy az utóbbi időben minden rettenetesen magdrágult, viszont az, hogy mi is emeljük a helyárakat, kétélű fegyver, mely könnyen ellenünk fordulhat. Ilyen körülmények között lehetetlen a színészeket és darabokat megfizetni. A nagyobb vidéki társulatok helyzete annyira rosszabbodott, hogy sorra tönkre mennek, vagy a végső romlás elkerülése végett visszavonulnak. Csak a jegutóbbi időben is Andorffy, Farkas Ferenc dr., Balla Kálmán, Mariházy Miklós és Nádaszi József kerültek a lehető legrosszabb helyzetbe. Komjáthy is azért vonul vissza, mert nem akarja most ráfizetni azt a kis vagyonát, melyet régebben szerzett.

— Mit gondol igazgató ur, milyen eszközöket fog Komjáthy röpiratában a helyzet javítására ajánlani?

— Komjáthynak épúgy mint nekem az a véleménye, hogy a mostani állapotokon csak a rendszer megváltoztatásával lehet segíteni. A staggione rendszer mentheti csak meg a vidéki színészetet. Igazán lehetetlen állapot, hogy a vidéki színigazgatónak egy társulattal öt fővárosi színház műsorát kell lejátszani. Ennek nemcsak az igazgató és a színész, de a közönség is csak a kárát látja. Hisz a színigazgatónak, meg a színésznek nincs ideje, se pénze, hogy kifogástalant nyujthasson. Minden héten van bemutatás, némelyiken kettő-három. A drámai újdonságok legfeljebb négyszer-öttször mehetnek s az operett is csak maximum tizszer. Így egymást érik a bemutatások, nincs idő a kellő betanulásra, három-négy próba lehetséges mindössze. A kiállításra sem fordíthatunk annyit, hogy kielégíthessük a publikum művészi igényeit, mert a darabok nem maradnak sokáig reper-toáron. Itt csak a staggione-rendszer segít. Egyik igazgató tartson drámai társulatot, a másik operettet, a harmadik csak opera énekeseket, s az állomáshelyeiket rövid időközben változtassák, illetve a társulatot cseréljék át. Ez a rendszer mentette meg a színészetet Olasz- és Franciaországban s nálunk is beválna. Könyves Jenő staggioneja fényesen bevált, mert nem kénytelen műsorát folyton változtatni. Őt hat darabot tanult be a társulat, természetesen, hogy így az előadás gördülékeny, a színészek tudják szerepüket s kifogástalant produkálnak. Álljon össze három város, mint például Arad—Nagyvárad—Temesvár vagy Szeged s felváltva szerepeltessenek opera, operett és drámai társulatot.

Igy a színigazgatók is jól jönnének ki, a színészeknek sem kellene oly emberfeletti munkát végezni, mint jelenleg, a közönség pedig az eddiginél jobbat kapna minden tekintetben.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szerda: Cigányszerelem, operett.

Csütörtök: Babuska, operett.

Péntek: Ezred apja, énekes bohózat. Előszór. Vendrey Ferenc és Tapolczay Dezső vendégfelleptével.

Sombat: Ezred apja, énekes bohózat. Vendrey Ferenc és Tapolczay Dezső vendégfelleptével.

* Vendrey és Tapolczay. Az aradi színház két legnépszerűbb vendégének, vagy jobban mondva tiszteletbeli tagjainak ép olyan pontosan meg kell érkezniük a nyári szezonban, mint akárcsak tavasszal a fecskének. A hasonlat mindenképen találó, mert az aradi publikum ép úgy örül Vendrey és Tapolczay érkezésének, akárcsak a fecskének. Ez a szeretet a ma esti első fellépésnél spontán nyilatkozott meg. A közönség valóságos tapsviharral fogadta őket és az ünneplés, kihívás tartott az előadás végéig. Theodor és társában csak úgy viharzott a kacagás és ez egyedül Vendrey megvesztegető kedvességének és Tapolczay elköphatatlan fiatalságának érdeme, kívülök még Dolly és Várnay adták meg a nívót az előadásnak. A mai debüvel megkezdődött a tulajdonképeni nyári szezon, s Vendrey és Tapolczay átvéve az uralmat, a közönség biztos élvezetet fog találni a nyári szinkörben. H. G.

* Cigányszerelem. A legbájosabb melódiák, a legkedveltebb énekszámok fognak holnap ismét elhangzani az aradi Nyári színházban. A Cigányszerelem, az utolsó évtized egyik legszebb zenéjü operettje kerül színre és feljülnek azok a szép dallamok, a melyek a Cigányszerelem bemutatója óta a legkedvesebb énekei az egész magyar publikumnak. Érdekessége is van a holnapi előadásnak, amennyiben Dióssy Nusi hosszas betegség után holnap lép fel először. Az operett többi jó szerepeit Rontay Boriska, Wlassák Vilma, Benkóné, Polgár, Hel-tay, Huszár és Cseh játsszák. — Csütörtökön Dióssy Nusival a címszerepben a Vig özvegy kerül színre. A Vig özvegy Hanna szerepe Dióssy Nusinak legjobb és leghálásabb szerepe.

* Az ezred apja. A nyári színház főérdekessége s egyben az idei szezon legjobb darabja Az ezred apja lesz. Talán ez az egyedüli francia énekes bohózat, amely híján van minden frivolitásnak, sőt még a finom pikantériának is. Teljesen fehér darab, amelyet bátran megnézhetnek leányok is. Pikantéria helyett azonban van benne szellem, eszpri, ötlet olyannyira, hogy a darabon állandóan végigvonul a legközvetlenebb derü és humor. Az aradi bemutatót ezenkívül még nívósabbá teszi Tapolczay és Vendrey vendégjátéka, akik a két főszerepet játsszák a darabban. A női főszerepeket Rontay Boriska, Heppesné, Benkóné és Vendrey Vilma játsszák. A harmadik felvonásban szép, stílusos macsie-táncot lejtenek Rontay Boriska és Polgár Sándor.

* Első magyar egyházzenei tanfolyam Temesvárott. Járosy Dezső, zeneakadémiai tanár, székes-egyházi karnagy az egyházmegyei hatóság engedélyével f. é. július 14-ikétől 24-ikéig a papnevelő intézetben a csanádi egyházmegye karnagjai, kántorai és tanítói részére egyházzenei tanfolyamot rendez. A tíz napi időtartam alatt a tanfolyam hallgatói a papnevelő intézetben kapnak teljes ellátást, melyért harminc koronát fizetnek. A tanfolyam maga díjmentes. Az ellátás megtérítésére a helyi plébános indokolt javaslatára a templom pénztárából nyerhetnek a hallgatók fedezetet. A jelentkezések Járosy Dezső zeneakadémiai tanár címére kéretnek mielőbb, mert a tanfolyamra a taneredmény biztosítása érdekében csak korlátozott számú hallgatót bocsátanak. A tanfolyam vezetőjén kívül, aki a liturgikát és orgonajátékot adja elő, a tanfolyam tanárai lesznek Wajdics Károly, áldozópap, fővárosi tanár, aki az egyházi zeneelmélet, összhangzástánból, továbbá Grunewald Kammill győri énektanár, aki a gregorián ének elméletéből és gyakorlatából tart majd előadásokat.

A szerelem koldusa. Vannak emberek, akiknek szívében a legnemesebb idealizmus ragyogásában él a szerelem, akik szívük minden nemes érzésével rajongnak ideáljukért, anélkül, hogy a boldog szerelem gyönyörűségeiben valaha is részük lett volna. Leopardi az olaszok egyik legnagyobb költője például a szerelem legékesebb szavú költője volt, holott maga sohasem élvezte a szerelmes női ajk mámorító esókjait. Ilyen szegény ábrándozó tragédiáját mutatja be az Uránia-színház új műsorának egyik gyönyörű képe. Egy szürke hivatalnok szíve szerelemre lobban hivatalnoktársnője iránt. A lány a többi hivatalnokkal valószínűleg az ábrándozóból, aki azonban halálos beteg lesz ennek a végzetes szerelemnek. Mikor aztán az ideál csupa szánalomból virágot visz a szegény ember betegágyához, már csak a halkló utolsó szenvedéseit enyhítheti későn ébredt figyelmével. A megható képre különösen felhívjuk a közönség figyelmét. 175

Nincs kompromisszum.

— A miniszterelnök nyilatkozata. —

Távirati tudósítás.

Budapest, július 4.

A Nemzeti Munkapárt ma este hét órakor értekezletet tartott. Napirend előtt Erdélyi Sándor a következő kérdést intézte a miniszterelnökhöz:

— A legutóbbi napokban minduntalan kisebb-nagyobb vehemenciával merültek fel híresztelések, amelyeknek tárgya az, hogy a kormány a napirenden levő javaslatok tárgyalása tekintetében azok idejére vonatkozólag az ellenzékkel kompromisszumos és paktumos tárgyalásokba bocsájkozott. Legkevésbé se akar beleavatkozni a kormány taktikai intézkedéseibe, miután azonban a híresztelések bizonyos tendenciákkal vannak összekötve, bizonyos nyugtalanságot és izgalmat idéztek elő. Ezért kérdést intéz a miniszterelnökhöz, hogy a híreszteléseknek mi a komoly alapja.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök a felszólalásra a következő választ adta:

— Nagyon köszönöm, hogy a tisztelt tagtárs ur volt szíves hozzám intézni ezt a kérdést. Magam is érzem, hogy az ilyen híreszteléseknek különböző kedvezőtlen hatása lehet. Miután pedig a politikai együttműködésnek az az alapja, hogy teljes bizalom legyen közöttünk, annál inkább szükség van arra, hogy minden félreértés eltávolíttassék. Én a leghatározottabban kijelentem, hogy *semmiféle irányban, semmiféle paktumos eljárást a magam részéről soha magamévá nem tettem és távol áll tőlem úgy dologi, mint taktikai tekintetben. Én nem dologi okokból, sem taktikából nem engedem pozíciókat gyengíteni. (Hőszantartó élénk helyeslés)* A mi elhatározásunk elejétől fogva tisztán áll, nyíltan megmondtuk, mit akarunk. Ettől el nem tértünk és nem fogunk eltérni. Ami a taktikát illeti annak alapja az, hogy az appropriációs javaslat ilyen gyors letárgyalása után úgy állítunk, hogy nem volt ügy, amelyet tárgyalhatnánk, kivéve a véderőjavaslatokat, amelyekre nézve előzetesen megállapodtam az elnökséggel a tárgy fontossága miatt, hogy nyolc nap időt engedünk a javaslatok bemutatása után, csak azután kezdjük meg a tárgyalást. Miután időközben az appropriációs vita gyorsan véget ért, tulajdonképpen dolgunk más nincsen. Egyszerűen szünet állott be, de nem paktum, szerűen. Ezért semmiféle aggodalom ne szállja meg a párt lelkét. Minden eddigi sikerünk annak köszönhető, hogy össze-tartottunk és remélem, hogy a jövőben nagy

ügyeket is ilyen kitűnő egyetértéssel fogjuk elintézni.

Ezután Perczel Dezső köszönetet mondott a párt tagjainak, hogy nemcsak betartották a magukra vállalt százas turnusokat a képviselőház tárgyalásainál, hanem rendszeresen még többen is jelentek meg. Reméli, hogy ez így lesz a jövőben is.

A bizottság ezután elfogadta a földhitelintézetek országos szövetségéről, továbbá Pozsony, Fiume és Zágráb kölcsönéről szóló törvényjavaslatokat.

HIREK.

Fordulat

a temesvári káplán ügyében.

— Visszavont terhelt vallomások. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Temesvár, július 4.

Beszámoltunk objektíven arról, a kellemetlen és botrányos ügyről, amelynek központjába Lamberg Dezső Sándor temesvári belvárosi római katolikus segédlelkész került, aki ellen nyolc szülő a rendőrségnél azt a feljelentést tette, hogy hét és nyolc éves leánykák ellen merényletet követett el és velük erkölcsstelen üzemeket folytatott. Az eset országsszerte nagy feltűnést és felháborodást keltett. A rendőrség megindította a nyomozást a feljelentések alapján a segédlelkész ellen és azt befejezve, az iratokat tegnapelőtt a temesvári királyi ügyészséghez áttette. Az ügyészség a vizsgálat elrendelését indítványozta.

Fehér Antal központi vizsgálóbíró ez ügyben ma kezdte meg a vizsgálatot, amely már az első órákban az egész ügynek igen érdekes és meglepő fordulatot adott. Az elővizsgálat során ugyanis az egyik lányon, akivel Lamberg állítólag érintkezett, az orvos nemi bajt állapított meg. A vizsgálat tehát elsősorban annak megállapítására irányult, vajjon az olyan súlyosan vádolt pap beteg-e? Ezért ma a terhelt segédlelkészt a két törvényszéki orvos, Urbáncz Ede dr. és Szigeti Henrik dr., valamint a két ellenőrző szakértő orvos, Klimó Béla dr. és Boros Lipót dr. megvizsgálták, hogy a gyanúsított sem most, sem a közelmúltban semmiféle fertőző betegségben nem szenved és nem szenvedett.

Miután azonban a sértett kislányok a rendőrség előtt rendkívül terhelt vallomást tettek, a gyanúsított segédlelkész ellen, Fehér Antal központi vizsgálóbíró ma a kislányokat külön-külön kihallgatta és ezek, egyetlen leány kivételével, aki a rendőrség előtt tett vallomását fentartotta, határozottan és bátran elmondották, hogy velük a tisztelendő ur nem csinált semmit. Ellenben más, igen érdekes vallomást tettek a kislányok. Elmondották ugyanis, hogy mielőtt a rendőrségre mentek volna, két ember járt náluk, akik kitanították őket, hogy milyen módon valljanak a rendőrség előtt.

Ezt a két urat azonban sem a kislányok, sem azoknak szülei nem ismerik. A lányokat különben ma délután három órakor fogják az orvosok megvizsgálni.

Temesvárról jelentik: A kis Imhoff leányt a hatósági orvosok megvizsgálták és megállapították, hogy érintetlen. Tény azonban az, hogy a kislány infekcióból eredő nemi betegségben szenved. Lamberg Dezsőt, a megvádolt káplánt értesítették a vizsgálat eredményéről, mire rögtön kérte, hogy őt is vizsgálják meg. Kérésének eleget tettek s az orvosszakértők konstataáltak, hogy *semmiféle nemi betegségben nem szenved.* A vizsgálat további során megállapították, hogy a kislány apja, aki a Volkswille című temesvári lap expeditora, továbbá egy a családnál lakó szedő, akik nemi betegségben szenvednek, és valószínű, hogy a kislány fertőzése az ágyneműtől ered. A vizsgálat eredményét az esti órákban hozták nyilvánosságra. A rendőri őrizetet, mely alá Lambergot helyezték, megszüntették.

— Skerlecz Iván báró előléptetése. Mint a Budapesti Tudósítóval illetékes helyen közlik, ő felsége Skerlecz Iván báró címzetes miniszteri tanácsost, valóságos miniszteri tanácsossá nevezte ki. Az erre vonatkozó közlés a hivatalos lap egyik legközelebbi számában jelenik meg.

— Lakatos Ottó visszalépett a rendfőnöki jelöltségtől. A minorita-rend, mint már megirtuk, holnap, szerdán választja meg Szegeden magyarországi rendfőnökét. A választás nemcsak a városban, de az egész országban nagy izgalmakat keltett, mert ez alkalommal a liberálisabb és a konzervatív papság méri össze erejét. Ujabb érdekességet kölcsönöz a választásnak az, hogy Lakatos Ottó dr. tartományfőnök ma a Katolikus Tudósító egyik munkatársának kijelentette, hogy abban az esetben, ha megválasztanak újból tartományfőnöknek, lemondana, mert nyugalomra vágyik. Ez a hír eljutott a káptalan választótagjai közé, akik élénken tárgyalták a tartományfőnök eme bejelentését. Lakatos Ottó lemondása következtében a tartományfőnökségre két jelölt marad: Czeich Gilbert és Csák Cyrjék dr. A káptalan 38 szavazata közül a többség hír szerint Csáké. Az új tartományfőnök megválasztását a szegedi minoriták templomának nagyharangja fogja a hiveknek bejelenteni.

— Szent Gellért konviktus. Szegeden furcsa szerepre vállalkoztak az állami középiskolák. Valamennyi iskola az értesítőjéhez prospektust csatolt, amelyben felhívja a szülőket, hogy gyermekeiket adják be a most létesítendő Szent Gellért konviktusba. Ebben még nem volna semmi különös. De ez már igenis szokatlan, hogy állami intézetek vállalkozzanak a legszélsőbb felekezeti türelmetlenség hangján szerkesztett felhívás terjesztésére. Mert attól eltekintve, hogy a konviktusba kizárólag katolikus vallású tanulókat vesznek föl, a prospektus hangja direkt alkalmas a felekezeti gyűlölség kiszélesítésére és terjesztésére. Érdekes, hogy a felhívás szétküldését csak a piarista gimnázium tagadta meg, az az intézet, amely a maga kebelében kongregáció létesítését sejtő el.

— Nemzetközi hamisjátékosok. A Majna melletti Frankfurtból jelentik: Az itteni törvényszék előtt holnap indul meg egy nagy bűnper, amelynek két vádlottja van. Az egyik Schweinsbergi Schenk Sándor volt katonatiszt, a másik pedig Tibold Leó magyarországi ügynök. A vád azt mondja, hogy mindketten tagjai egy nemzetközi hamisjátékos bandának, amely Európa nagyobb városaiban, azonkívül India és Kína nagy idegenforgalmu városaiban szedte az áldozatait. Ehhez a bandához tartozott a többek között „König Rudolf báró”, aki angol tiszteket fosztott ki s ezért Angliában börtönbe is vetették. Egy másik tagja ennek a bandának „De la Chartre herceg”, aki Berlinben a hírhedt Tradeller-klubot alapította. A bűnpertárgyalása előreláthatólag két napig fog tartani.

— Diplomáciai komédia. Berlinből jelentik: A kormány táviratilag intézkedett, hogy a Panther hajó Agadirt elhagyja. Helyette a Berlin nevű csatahajó megy Marokkóba. Ez az intézkedés azért vált szükségessé, mert a Panther régi típusu hajó, mely nem egészen alkalmas már e célra. Diplomáciai körökben a változásnak fontosságot nem tulajdonítanak, miután tény, hogy csak egy rossz hajó kicseréléséről van szó. Hír szerint úgy Franciaország, mint Anglia szintén küldenek le Agadirba egy-egy csatahajót, hogy az ottani német alattvalók érdekeinek megóvásában támogassák a németeket. Ezáltal az egész ügy diplomáciai komédiává változott át.

— A Ferenc-tér tisztasága. Többször megírtuk, hogy Urbán Iván főispán a közegészségügy szempontjából felemelte szavát az ellen, hogy a faluról bejövők lovaikkal a Ferenc-téren vesztegeljenek. A rendőrség intézkedett is és a Fa-utóát jelölte ki részükre. Emiatt több Ferenc-téri korosmáros azzal a kéréssel fordult a tanácshoz, hogy állítsa helyre a régi rendet és a véleményadásra felszólított rendőrség, — mint azt jeleztük — csak az esetben tartotta a kérelmet teljesíthetőnek, ha a város a teret kikövezeti. Több háztulajdonos Urbán Iván főispánhoz fordult kérvénnyel és támogatását kéri a tér tisztaságának megtartása érdekében. A főispán áttette a kérelmet a városhoz és jelentést kér. Értesülésünk szerint a tanács nem engedélyezi többé a kocsik tartózkodását a téren, mert jogos az ott lakók panasza, amelyet a levegő megfertőzése miatt emeltek.

— Megbűntetett képviselő. Budapestről jelentik: A képviselőház összeférhetetlenségi állandó bizottsága Tisza István gróf elnöklete alatt ülést tartott és döntött azoknak a képviselőknél igazolási kérelme ügyében, akik a képviselőház április 26-i és május 4-én tartott ülésén, amelyen a Ház az összeférhetetlenségi zsüri tagjait sorsolta ki, nem jelentek meg. Issekutz Győző, Dániel Gábor és Mihály Tivadar elmaradásukat igazolták, azonban Károlyi Mihály gróf igazolását a bizottság nem fogadta el, mert nem tekinthette elháríthatatlan akadálynak azt az okot, hogy a gróf titkára határidőnaplójában elfelejtette megjelölni a zsüri kisorsolás határnapját. Az ítéletnek következménye az, hogy Károlyi Mihály negyedévi tiszteletdíját a képviselőház pénztárába tartozik befizetni.

— Nem lesz akasztás? Tegnap az hír terjedt el Szegeden, hogy csütörtökön reggel hét órakor a Csillagbörtön udvarán felakasztják Szalma Istvánt, a makói rablógyilkost, mert a király a koronaügyész értesítése szerint elutasította a kegyelmi kérvényt. — A hírből egy szó sem igaz. A szegedi főügyész sem kapott semmiféle értesítést a koronaügyészségtől, Bali Mihály hóhér sem készül a pribékjeivel akasztásra, Szalma István sincs a siralomházban, ellenben az a tény, hogy ő felsége a mai napig meg nem erősítette a halálos ítéletet, de el se utasította a kegyelmi kérvényt.

— Öngyilkos szerelmes Bálint Gáspár 24 éves ópécskai lakos, asztalosmester ma délután 3 órakor lakásán egy forgó pisztolylyal szíven lötte magát és rögtön meghalt. A rendőri hulla szemle alkalmával a birtokában több leány nevére szóló leveleket és levelezőlapokat találtak, amelyekben érzékenyen elbucszuk tőlük — és végül megemlíti, hogy öngyilkosságának okát ne keressék, mert azt ő a sirba viszi. Végrendeletet is készített, amelyben mintegy 3—4 ezer korona értékű földjét Amerikában lakó bátyjának és nővérének hagyja, a temetési költségeken kívül. Végül kéri a hatóságot, hogy testét ne boncolják föl, — mert ő sajátkezüleg oltotta ki életét. Az aradi kir. ügyészség a temetési engedélyt megadta és a boncolást mellőzte.

— Veszett emberek között. Resicáról jelentik: Resicafalun egy veszett macska betévedt Kerner Lipót munkás udvarába s neki-rontott az ott játszadozó gyermekekre. Négyen voltak s a veszett állat mindnyáját megharapta. A szülők eleintén nem tulajdonítottak fontosságot a dolognak, csak akkor ijedtek meg, mikor a gyermekeken a viszony tüneteit vették észre. Orvosi rendeletre rögtön beszállították a négy gyermeket az államvasutársaság resicabányai kórházába, hogy onnan aztán Budapestre továbbíttassanak. A legidősebb fiú, a nyolc eszten-

dős Péter már nem került elszállításra. Még Resicabányán kitört rajta a veszett macska s a fiúcska másnapra meghalt. A többi három gyermeket elszállították a Pasteur-intézetbe. A sajnálatos eset folytán a hatóság elrendelte, hogy Resicafalun az összes gyanus macskák elpusztíttassanak.

— Házvétel. A nagyváradai házvásárló konzorcium ma megvette a Petőfi- és Vörösmarty-utcák sarkán álló Vajda István dr. és Lusztig Armin dr. tulajdonát alkotott bérházat kétszázhuszezer koronáért.

— Gyilkos legény. Keeskemétről jelentik, hogy ott tegnap gyilkosság történt, két paraszt legény Ilona Gábor és Makovej János összeszóvalkozott. A vita hevében Makovej bicskát rántott és ellenfelét hasbaszurta, aki rövid kintlódás után meghalt. A gyilkos legényt a csendőrség letartóztatta.

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe Kerpel Izsó kölcsönző-intézete, Aradon. Ugyane cég vásárol könyvtárakat és hangjegyeket. 2322

— Szőlősgazdák figyelmébe. A fűrt-peronospora még mindig erősen pusztítja a fűrtöket; — sürgősen ajánljuk tehát a tőkék rézkénporral való befúvatását, mely egyedüli biztos védőszer — Rézkénpor (gav min) állandóan nagy készletben van. Vojtek és Weisz Arad. 2986

— Francia likörök legbiztosabb kései éjére — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér. Vojtek és Weisznál. 1450

VIDÉK.

Plébános beiktatás Aradszentmártonban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 4.

Ma foglalta el plébánosi állását Ballauer Kristóf plébános, kit Arad közönségének az a része, mely Menyházán szokott nyaralni, mint rokonszenves személyiséget, jól ismer. Ebből az alkalomból lélekemelő fogadtatásban részesítette Aradszentmárton község társadalmi új plébánosát. Csernoch János még mint csanádi püspök, márciusban kinevezte Wenckheim Frigyesgróf kegyuri jelölése alapján a megüresedett Aradszentmártoni plébánosi állásra Ballauer Kristófit, menyháza plébánost azzal, hogy állását két hónap alatt foglalja el. Közbejött akadályok miatt meghosszabbított ez a határidő, mely ma telt le, amikor a plébános bevonult új községébe, még pedig a szeretet és a bizalom kétségbevonhatatlan jelei között lefolyt ünnepélyes fogadtatás keretében.

Aradszentmártonban nem voltak pontosan tájékoztatva a beérkezés órájáról, mert a plébános az aratási munkára való tekintettel kimélni akarta a ritka szorgalmu nép idejét. Csak az vált köztudomásúvá, hogy hétfőn fog megérkezni és hogy előző este Kramp János esperes vendége lesz Eleken. Hétfőn hajnalban diadalívet ácsoltak a főutcán, talpon volt az egész község apraja-nagyja. Mozsarakat töltöttek az eleki ut mellett, hogy az érkezést egyszerre tudja meg az egész község. Reggel 7 órakor több kocsin indult a község küldöttsége a határra, ahol a fogadtatás kezdődött. Enghard József bíró és más előkelőbb polgárok üdvözölték elsőnek a plébánost, ki Kramp János esperes társaságában érkezett meg.

Egész sor kocsival érkeztek az eleki ut melletti keresztfához. Itt éljenző iskolás gyermekek sorfala között épen megállott volna a kocsi, mikor a kereszt tövéből felhangzó mozsárdurrogástól megijedt lovak tovaragadták a kocsit, amelyet még mielőtt nagyobb baj történt volna, sikerült megállítani. Ekkor kedves és szívreható jelenet következett. Az állami iskola német anyanyelvű tanulói közül kilépett egy kis 10 éves lányka Veldin Boris és tiszta csengő hangon magyar nyelven köszöntötte fel a leszálló plébánost:

A folyton seregülő nép éljenzése között látható meghatottsággal küzdött a plébános, míg megköszönte az üdvözlést.

Majd gyönyörű menetben bevonultak a község főutcáján a diadal kaputól a templomig zöld ágakkal ékesített uton a Wenckheim Frigyesgróf áldozatkészségéből nemrég újjáépített gyönyörű templomba, melynek ajtajában Szilágyi Miklós adminisztrátor fogadta a plébánost.

A templom zsufolásig megtelt a hívőkkel. Testületileg volt képviselve a községi előljáróság, a községi képviselőtestület, az állami iskolai tanítótestület, a különböző községi egyesületek és szövetkezetek.

A megható beiktató szertartást Kramp János eleki esperes plébános vezette Karl József, volt aradszentmártoni plébános és több áldozár közreműködésével. Az eskütétel és a templom kulcsának, evangéliumnak szimbolikus átadása után megtartotta Ballauer Kristóf székfoglaló beszédét.

Ezután nagy misét mondott a plébános. A misén Rieger Márton kántor vezetésével négyes kar énekelte Bach miséjét.

A plébánia átvétele után ebédet adott Ballauer, melyen több felköszöntő hangzott el. Felköszöntőt mondott Ballauer Kristóf, Kramp János esperes, Angelina József helyettes jegyző, Barabás E. Sándor áll. isk. igazgatótanító és még számosan.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Elnyert pályázat. A m. kir. földművelésügyi miniszterium gazdasági műszaki hivatala által megtartott versenytárgyalás alapján a Kereposi „Szent Anna” templom felépítési összes munkálataira számos fővárosi pályázó közül Dávid Jakab jól ismert gyulai építőmester kapott megbízást.

— Panaszok az aradi telefonközpont ellen. Az utóbbi időben különösen a kereskedők és iparosok köréből számtalanszor merült fel panasz az aradi telefonközpont kezelőinek a működése ellen. A leggyakoribb panaszok közé tartozott az, hogy az előfizetőknek többször ismételt felhívására a központ csak nagysokára, gyakran 15—20 percnyi folytonos csevegés után jelentkezett. Igen gyakran megesisik az is, hogy a központ a felhívót nem azzal a szám-

Elutazás előtt

óvja meg ruháit

Moly-kár ellen

az éveken át kipróbált és egyetlen biztos hatású

„RADICAL”

molyirtó porral, kapható —.30, —.50, —.75
1 koronás doboz

∴ kizár

HÁNZ

Vör

Ara

mal köti össze, amelyet kívánt és ismételt felhasználása és esetleg tévesen értelmezett szavainak kimagyarázása dacára is a tévesen összekötött állomással hagyja összekapcsolva, ami mind a felhívóból, mind az utóbbi állomás előfizetőivel a legjogosultabb elégtelenség szavait válthatja ki. És amidőn az előfizetők érdekeire, még a kezelők utasítják rendre a megvárakoztatott és drága idejüktől megrabolt előfizetőket, hogy ne gorombáskodjanak. A telefonkezelők e szabálytalan eljárása egyaránt sérti az összes előfizetők érdekét, de különösen kellemetlenséget és kárt okoz a kereskedelmi és ipari vállalatoknak, amelyek a telefont igen gyakran használják és legkevésbé sincs idejük arra, hogy a telefonkezelők kényelemszeretete, vagy hanyagsága miatt egy-egy beszélgetésre egy félórát is fordítsanak. Örömmel veszünk tudomást arról, hogy az aradi Kereskedelmi és Iparkamara az aradi telefonközpontban uralkodó rendellenességek megszüntetése végett a szükséges lépéseket megtette.

Ujaradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujrad, július 4.

A legutóbbi felhőszakadás, amely jégesővel járt, a természeteséleket gyengítette. A közel jövőben megejtendő aratás az eredmény tisztá képét fogja adni.

A gabonaüzlet irányzata ellanyhult.

Elkelt a mai piacon:

8-900 mm. buza	11.—11.20
600 mm. tengeri	6.70—6.75
Zab	8.40
Arpa	8.20
Rozs	8.—

Az árak ötven kilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsdé.

Táv. jelentés.

Budapest, július 4.

Kinálát, vételkegy gyeng., 5 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb.

Az árak 50 kilogrammonként értendők.

	Dél	1 óra
	szálat	szálat
Buza 1911. októberre	11.57—11.58	11.56—11.57
Buza 1911. áprilisi	11.96—11.97	11.84—11.85
Rozs 1911. októberre	9.30—9.31	9.27—9.28
Tengeri 1911. auguszt.	7.49—7.50	7.33—7.34
Tengeri 1911. május	6.80—6.81	6.79—6.80
Zab 1911. októberre	7.83—7.84	7.87—7.88

Budapesti értéktőzsdé (Táv. jelentés)

Július 4.

Magyar aranyjáradék 4 ⁰ / ₀ ...	111.90
Magyar koronajáradék 4 ⁰ / ₀ ...	91.20
Magyar koronajáradék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀ ...	80.15
... kötvény 4 ⁰ / ₀ ...	91.75
... kötvény ...	94.—
... kölesön ...	220.—
... kölesön ...	153.—
... ..	92.45
... ..	96.10
... ..	116.50
... ..	92.25
... ..	161.—
... ..	19.55
... ..	829.75
... ..	656.—
... ..	748.—
... ..	19.01
... ..	117.52 ¹ / ₂
... ..	240.12 ¹ / ₂
... ..	94.97 ¹ / ₂
... ..	23.50

A Temesvári Lloyd-Társulat.

Aranygyarmokoknak hivatalos árjegyzése.
Távirati tudósítás.
(Árak 50 kilogrammonként koronákban.)
1911. Jul 4

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	— — —	10.70—10.75
76	— — —	10.80—10.85
77	— — —	10.90—10.95
78	— — —	11.00—11.10

Buza (Temesvári keresk. ára):

75 kilogrammos	— — —	10.60—10.65
Rozs	— — —	8.15—8.20
Arpa	— — —	7.90—7.95
Zab	— — —	8.40—8.50
Tengeri	— — —	6.85—6.90

Budapest-Köbányai sertéskereskedelem

— Jul. 4. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon feletti súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon feletti súlyban — fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 171—174 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164—168 fillérig.

Sertéselészeti: jun. hó 30. napján volt készlet 27891 darab, jul. 2. napján készlet 270 darab, július 3 napjára maradt készletben: 28431 darab.
A húsos sertés árszáma csendes.

Felelős szerkesztő:
Bolgár Lajos.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Aradon, 1911. július 5 én szerdán

Cigányszerelem.

Regényes operette 3 felvonásban. Iták: Willner és Bodanszky. Zenejét szerlette: Lehár Ferenc. Fordította: Gábor Andor. Rendező Kulcsár Lajos.

SZEMÉLYEK:

Dragotin	Heltai Jenő.	Zórika	Wlassák.
Boleszku	Huszár K.	Jolán	Sz. Rontal B.
Dimitriann	Vas Jenő.	Körösházy	Dióssy Nusl.
Jócsi cigány	Cseh Ferenc	Juleca	Renkóné.
Mócsi	Polgár S.	Foresku tiszt	Herold E.
Mosu	Vihari B.	Ljabc bojár	Mazor F.

Kezdete este 8 órakor.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Béres Simony-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma, szerdán 1911. július 5.

1. A legyőzöttek. Dráma. — 2. A gyomorbajos Bohózat. — 3. Oroszország. Látványosság. — 4. Szentációnak aktuálisok. Eredeti felvétel. — 5. A szerelem koldusa. Dráma. — 6. Jancsi és Rozália szerelme. Bohózat. — 7. A gyarmatos leánya. Színes felvétel. — 8. Pali sürgönyhordó. Kacagtató. — 9. Pathé Zsurnál. Aktualitások mozgófényképekben.

Előadások d. n. 6 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.
Ruhatar. — Buffol.

Az előadások tartama 2 óra.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma, szerdán 1911. július 5-én:

1. Tiflitz, Kaukázus fővárosa. Eredeti felvétel. — 2. Schultze örökös leasz. Pompás bohózat. — 3. A változó szerelem. Dráma — 4. Osztrák magyar hadsereg. Termézet után. — 5. Az öreg harangozó. Megható színmű. Színes film. — 6. Alarcosbál után. Kacagtató. — 7. Asszonyhűség. Tragédia. — 8. A tigris mint örökség. Humoros.

Előadások délután 6 órától.

Utolsó előadás este 11 óráig.

NYILTTÉR.*

Világhírű
amerikai
és angol

sandalcipők

Óriási választékban, előnyös
városi áron árusít, csak

Kutányi J.

Arad, Vörösmarty-utca 1. Telefon 335.

Bevásárlásnál ügyeljen a fenti törv. baj. eredeti csomagolásra, hogy értéktelen utánzatot ne kapjon.

„CHANTECLER“

a legmegbízhatóbb és legkellemesebb hig. férfíóvszer. 1 eredeti doboz (6 drb) tartállyal vagy anélkül K 2.50. 6841

Aradon kaphatók: Vojtek Kálmán gyógyszer-tárában, Vojtek és Weisz gyógyszer-nyagykereskedésében és Hegedűs Gyula pipere és illatszert kereskedésében.

Főraktár Magyarország és Ausztria részére:

DIAMANT ÉS MÉREI

Budapest, VII., Nefelejts-utca 15. Telefon 21—5k.

MEGNYILT

Arad, Szabadság-tér 18.

angol uri divat és fehérnemű különlegességek üzlete

Arad, Andrássy-tér 17.

(Reinhardt-ház.)

Ajánljuk dusan felszerelt áruvárukat, hol a legdivatosabb átmeneti könnyű angol felöltőket 40 koronától, valódi panama kalapok 11 koronától, eső gummi kabátok 30 koronától, Ia. Fehér és színes ingek 3.50 koronától stb. kapható nagy választékban. 2169

Szolid kiszolgálás! Városi és megyei telefon 765.

rod

Tyukszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használatával, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt **70 fillér.**

Láb és kézizzadás

azonnal és teljesen elmúlik ha az izzadó részeket „Peppo”-val ecseteljük. A

mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. — Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenelsav”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskának még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen és kezelése rendkívül egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.

Legjobb fekete**Hajfestő**

a „MELOGEN”-Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára **2 korona.**

Kitűnő amerikai gummi

a „NITER”-6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD, Andrassy-tér 22. sz. a megyeháza szomszé-

Fischer Armin

szobafestő és mázoló-mester

Vörösmarty-utca 3 sz.

Elvállal szobafestő és mázoló munkákat legegyszerűbb kivitelűtől legdiszesebbig, továbbá természetes fautáztatásokat (florederozást) színes üvegekkel kirakott gipszfestést úgy helyben, mint vidéken. 101

2897/1911. bjh. sz.

Hirdetmény.

Az aratási idő beálltával közbiztonsági és közrendészeti tekintetből közhírré teszem:

Hogy szénát vagy gabonaneműket a földekről éjjel csupán a közeli tanyákra szabad hordani.

Dinnye vagy kukoricza földek őrzése céljából készült kunyók közelében lábas jószágot, vagy majorságot tartani nem szabad.

Érd vagy learatott gabona közelében tüzet rakni tilos.

Szalmás gabonák nyomtatás végett a város területére való behordása meg nem engedtetik.

A szérüs helyeken összehordott gabonaneműek akként helyezendők el, hogy az asztag végek között legalább 6 méter üres hely legyen.

A cséplőgép tulajdonosa a gép működése színhelyén tűzbiztonság okáért egy fecskendővel készületben tartani köteles

Gőzerő által (lokomobil) vagy annak megfelelő villamos erő által hajtott cséplőgépek üzeménél egy kifogástalanul záródó horgonybádogból vagy keményfából készült szekrényekben a következő anyagok tartassanak készületben:

1. 500 gramm Bruns-féle zsirtalanított vatta 50 gramos csomagokban; 2. 3 méter sterilgázé üvegben, 1 méteres csomagokban; 3. 5 drb. mullpólya 8 cmt. széles 5 méter hosszú; 4. egy drb. flanelpólya, 10 cmt. széles, 5 méter hosszú és egy drb. flanelpólya 8 cmt. széles, 5 méter hosszú; 5. 2 drb. Esmarch-féle háromszegletes kendő; 6. egy liter 1, 1000, oldat sublimát veresre festve.

Felírás: méreg, sebkimosásra; 7. 500 cm. cinktapsz; 8. egy drb. 8 cm. széles, 3 méter hosszú gumiszövetpólya, 9. egy tucsat közönséges enyvezett vattatábla; 10. 300 gramm tiszta vazezin; 11. egy drb. nagyobb kötszer olló; 12. 20 drb. biztosító tű; 13. Néhány tábla varga kéreg; 14. 10 drb. fasin 20—60 cmt. hosszúságban; 15. egy drb. mosó szappan; 16. egy drb. köröm kefe; 17. két törülköző kendő; 18. egy ivó pohár; 19. egy evőkanál; 20. egy kaucuk genyecsésze; 21. egy mozdó tál; 22. egy drb. Vollmann-féle sin és egy karsin fehér bádogból vagy drókosárból; 23. 100 gramm törköly vagy szilva pálinka; 24. 100 gram tiszta borecset;

II. Más mozgató (motorikus erővel vagy járgánnyal hajtott cséplőgépeknél hasonlóan jól zárandó bádog vagy fatartányban az alábbi anyagok tartandók készületben:

a) 200 grm. Bruns-féle zsirtalanított vatta 25 gramos csomagokban;

b) 2 méter sterilgázé üvegben, 1 méteres csomagokban; c) 8 drb. 8 cm-éteres széles, 5 méter hosszú mullpólya; d) 2 drb. háromszegletes kendő; e) 3 drb. sublimát papílla fahengerben; felírás méreg, egy drb. 1 liter vízben oldandó; f) 1 drb. gummi szövetpólya; g) egy drb. mosó szappan; h) egy drb. köröm kefe;

Amennyiben az I. és II. pont alatt említett cséplőgépeknél a most leírtaknál tartalmasabb és kifogástalan állapotban levő mentőszekrény vagy kötszerdoboz már volna készületben, a géptulajdonos új készlet beszerzésére nem köteles.

III. Kézi erővel hajtott cséplőgépek tulajdonosai ilyen mentőszekrény tartására nem kötelesek.

A cséplésnél, valamint az asztagok között dohányozni tilos.

A géptulajdonos a cséplőgépnél alkalmazott etetőket, fűtőt, a gépen álló kévevágókat, kéveadogatókat, úgy a szintén szecs kavágo gépnél alkalmazott etetőt köteles az országos gazdasági munkás cselekedélyező pénztárnál baleset esetére biztosítani. Ha a géptulajdonos ezen kötelezettségének nem tesz eleget, a mulasztásból eredő teljes kárért az etetőnek, fűtőnek, kéveadogató, illetőleg jogutódainak akkor is felelős, ha a munkaközben bekövetkezett baleset körül őt különben semmiféle gondatlanság sem terheli.

A cséplőgépeket csak képzett gépészek és fűtők kezelhetik, kiknek tiltva van szolgálatuk közben szeszes italok élvezése, továbbá a gép felügyelő személyes felelőséggel tartozik, hogy a gép körül ittas emberek alkalmazást ne nyerjenek.

Fahidon 4000 kgr. elegysúlyt meghaladó mozdonyok csak akkor szállíthatók, ha erről 48 órával előbb a városi mérnöki hivatalnak jelentés tétetett.

Erzsébet, Sága és Gáj külvárosokban, vagy Poltu a városrészen a takarmány boglyákban vagy kazalban csak akkor tartható, ha a boglya vagy kazal és az ezt környező épületek közt legkevesebb husz méter üres tér marad, több boglya vagy kazal pedig csak akkor helyezhető el, ha azok között husz méter üres tér marad.

Arad 1911. évi június hó 16-án.

Greés s. k.
h. főkapitány.

NE FOGADJON EL MA-A-ÁST!**CSAK ÓRIÁS FEDAK-CIPŐKRÉMÉT 30 FILLERÉRT**

Legszebb ernyők! Legjobb fűzők!

Varga D. Daninál kaphatók **Arad, Andrásy-tér 20. sz.**

Ernyő javítások és áthuzások pontosan és gyorsan készíttetnek.

Deréktűzők méret után a legújabb formákban.

Apró hirdetések.

Egy intelligens

19 éves, házas árva leányt csekély hozománnyal férjhez adnék. Ajánlatokat „Szorgalmas 19.” jellegre a főpostára kérek. 2964

Elegáns

béautók

turára, napra, órára Szabadságtér 17. sz. Telefon 816. 2728

1 doboz 100 drb.

levélpapír 1 korona. Amerikai töltő tollszár 1 kor. Gyümölcs szalveta 100 drb. 1 kor. Salicillal telített valódi pergament papír kapható Pichler Sandor könyv- és papirkereskedésében Arad, Szabadságtér 1. sz. 2551

Csernovits Péter-u. 1. szám

alatt azonnal kiadó egy butorozott szoba teljes elátással, 2 férfi vagy nő részére. 2972

Eladó ház.

Part-u. 4. számú ház, öt lakással, szabad kézből jutányos áron eladó. 2973

Szülők figyelmébe!

„Deák Otthon” Aradon, Aulich Lajos utca 20. sz. A mai kornak minden tekintetben megfelelő internátus a legjobb tanerők vezetése alatt. Növendékek (benlakók és bejárók) csak korlátozott számban vétetnek fel. Az igen t. szülőket kérjük, hogy lehetőleg július 10-ig biztosítsák fiaik helyét az intézetben. Igazgatóság: Simonyi-utca 9. sz. 2590

Bonne kerestetik

három nagyobb gyermek mellé. Német vagy francia előnyben részesül. Ajánlatok „Jó állás” címen a kiadóhivatalba küldendők.

Kasznált írógépek

gyárilag javított állapotban bámulatos olcsó áron kiárusítatnak. Lukács Rezső, írógépüzlet Luther Márton-utca 1. szám. 2426

Eladó

70 hektóliter 5 éves ó-bor Aradán Sofronnál Világoson. 2736

Keresek augusztus 1-ére

esetleg azonnal, egy modern három esetleg négy szobás lakást, minden hozzátartozó helyiségekkel együtt. Cím a kiadóhivatalban. 2965

Csépiéi fejűgyeőt

keres azonnali belépésre Eiles Géza dr. gazdasága Bokszeg. 2969

Ponny-kocsit

esetleg teljes ponny fogatot keresek megvételre. Ajánlat telefonon vagy levélben „Ponny-kocsi” címen a lap kiadóhivatalába küldendő.

2000 korona

óvadékkal bíró középkori kereskedő, pénztárnoki, raktárnoki vagy hasonló foglalkozást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2949

Egy ucai

különbejáratu, modern butorozott szoba azonnal kiadó. Bővebbet a kiadóban. 2922

Jó házi koszt

kapható házban és házon kívül, Szabadságtér 22., Színházépület, I. emelet jobbra. 2737

Dkl. lsr. tanító,

esetleg tanárjelöltet keres július hó 20-tól alkalmaztatásra a jövő tanév végeig lsr. Fiuinternátus Arad, Chorin Áron-utca 1. szám. 2913

Samponok

10, 16, 24, 30 és 40 fillér. **Con-fetti** 100 csomag 6 K., 1000 csomag 42 korona. Ingusz I. és fia könyv- és papirkereskedésében Arad, főútlek Andrásy-tér 16., fióküzlet Weitzer János-utca. 555

Román községben

jóforgalmu 17 év óta fennálló vegyes kereskedés házzal együtt eladó. Bővebbet Pollák Lipót Főnlak Temesm. 2857

Fiatal ur leány,

ki Remington-gépen írni tud, ügyvédi irodában már alkalmazva volt, alkalmazást keres. Levelek res ante „Szorgalom” jellegre Arad, I. főpostahivatalba kéretnek. 2968

Szatócs-üzlet,

évek óta fennálló, csinosan berendezett, jó vevőkörrel a belvárosban, italmérés, trafik, den. szesz és bélyegeladási engedéllyel más vállalkozás miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2967

Eladó

valódi, gyönyörű **Alt-Wien** urna (bowle) és 4 darab különféle valódi perzsa szőnyeg. Cím Herczog Lipót üzletében, József főherceg-ut 7. 2898

Egy öt szobás utcai

kényelmes ur lakás, minden mellékkeliséggel, augusztus 1-ére kiadó. 2966

Jó házi koszt

kapható házban és házon kívül, Ugyanott egy új jégsekrény eladó. Boros Béni-tér 7. sz. 2968

Mechánikus, szolgál

és több pénzbeszedő ügynökök felvételnek fizetés és magas jutalék mellett a Singer Co. varrógép részvénytársaságnál Aradon, József főherceg-ut 9. szám alatt. 2923

3 szobás lakás

minden hozzátartozó helyiségekkel együtt Kis Ernő-utca 4. sz. alatt augusztus 1-ére kiadó. Értekezni ugyanott a házmesternél. 2970

Építetők figyelmébe!

Csobán Tivadar építészeti irodája.

Arad, Deák Ferenc-utca 20a. sz.

Van szerencsém értesíteni az építetők közönséget, hogy az építészeti téren mindennemű munkákat, ugymint:

tervezéseket, új építkezést, régi épületek átalakítását ugy helyben, mint vidéken a legjutányosabb áron készik.

Tisztelettel:

Csobán Tivadar,

2631

építész.

„Nádor”

**műipari
cimfesiő**

Árpád-tér 3.

lstr. templommal szemben.

**Csillárok,
Villamos felszerelések**

legolcsóbban

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az udvarban)

Nagy Sándor

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.

Mairovita kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű figurális és dekoratív

szobrász munkákat

u. m.: portrékat természet és fénykép után, síremlékeket, mindennemű iparművészeti tárgyakat, modern épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását vállalja legolcsóbb árárt. 4407

Szobaleány

ki már urasági házakban volt alkalmazva, ajánlkozik előkelőbb helyre, vidékre is. Cím

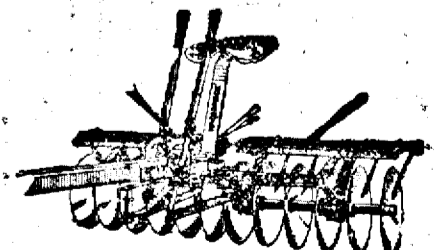
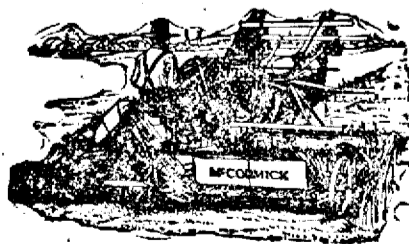
Babics Ilona

Kossuth-utca 46. szám.

2971

Kovács Soma és Társa, Arad

Szállít azonnal legjobbnak elismert Mc. Cormick gyártmányu fűkaszalót, lógereblyét, kéveköti aratógépet, tárcsás boronát.

Motorok, gőzgépek, kutak, fecskendők, szerzők, gépfelszerelések, permetezők szőlészeti gépek.

6751